

שכר, הטבות ומעון לראשי ממשלה במדינות מפותחות

כתיבה: דינה צדוק ומאיר אזנקוט | אישור: עו"ד הודיה קין, מנהלת מרכז המחקר והמידע
תאריך: כ"ז באלול תש"ף, 16 בספטמבר 2020

סקירה משווה

תוכן

1	תמצית	1
4	מבוא ורקע	1
6	שכר חודשי והטבות נלוות	2
21	השוואה של שכר ראשי ממשלה לפי משתנים שונים	
25	מעון ראש הממשלה	3
33	מעון ראש הממשלה – טבלה משווה	

תמצית

סקירה זו נכתבה לבקשת חברי הכנסת מרב מיכאלי ורם בן ברק, ובה נבדקו שתי סוגיות מרכזיות הנוגעות לתנאים שלהם זכאים ראשי ממשלה במדינות מפותחות:

- **השכר החודשי של ראשי הממשלה וההטבות הנוספות** שלהן הם זכאים במסגרת תפקידם, כמו גם מידע על **כללי המיסוי** שחלים על השכר ועל ההטבות שלהם הם זכאים, ככל שהיה בידינו.
- זכאות של ראש הממשלה **למעון רשמי** במימון המדינה, ובכלל זה, **פירוט ההוצאות המשולמות על-ידי המדינה** בקשר למעון הרשמי ולמעונו הפרטי וכן מידע על אופן מיסוי הוצאות אלו, ככל שהיה בידינו.

הבדיקה נערכה באמצעות פנייה לנציגי הפרלמנטים בכל 25 מדינות ה-OECD **בהן קיים משטר פרלמנטרי** (למעט יפן), ומהן, עד מועד סיום כתיבת הסקירה, התקבל מענה מ-18 מדינות.

בראשית הדברים חשוב לציין כי **קיים קושי מתודולוגי משמעותי בהשוואה בין המדינות בסוגיות אלה**.

השוואת השכר הבסיסי של ראשי הממשלה אמנם נותנת אינדיקציה מסוימת, אך אין בה כדי להציג תמונה מלאה. ראשית, ישנם **הבדלים משמעותיים בשיעורי המיסוי בין המדינות**. נוסף על כך, להשלמת התמונה נדרש להבין את מכלול ההטבות שלהן זכאים ראשי ממשלה מתוקף תפקידם, (שלעתים שווין הכספי עשוי לעלות על שווי השכר עצמו). **התמונה העולה בסקירה לגבי ההטבות הנלוות לשכר שלהם זכאים ראשי ממשלה מתוקף תפקידם היא חלקית משתי סיבות עיקריות: הראשונה, אופיין השונה של ההטבות שלהן זכאים ראשי הממשלה בכל אחת מהמדינות, והשנייה, היעדר מידע ממצה על כלל ההטבות, ובכלל זה על שוויין, בין השאר בשל מידת הפירוט השונה בתשובות שקיבלנו מהמדינות השונות. משתי סיבות אלה, לא מתאפשר לכמת את סך שווי ההטבות וליצור השוואה אחידה וממצה**. נוסף על כך, רק מחלק מהמדינות התקבל מידע באשר להוראות המיסוי שחלות לגביהן.

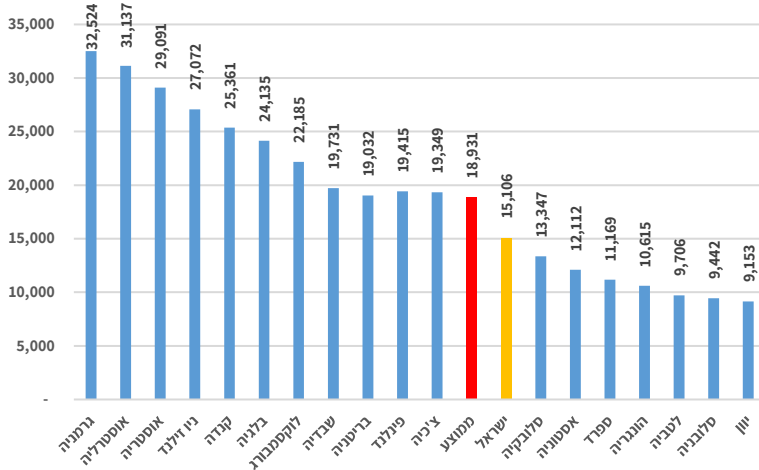
גם באשר למעון ראש הממשלה ולהוצאות הנלוות לו, אין באפשרותנו להציג תמונה השוואתית מלאה. אמנם התקבל מהמדינות מידע באשר לשאלת זכאותו של ראש הממשלה למעון רשמי; אך להשלמת התמונה נדרש להבין באלו הוצאות הקשורות למעון המדינה משתתפת והאם הוצאות אלו ממוסות. **רק מחלק מהמדינות התקבל מידע באשר להיקף ההוצאות שהמדינה משתתפת בהן בקשר למעון, ובאשר לסוגיית מיסוי הוצאות המעון - התקבל מידע רק ממדינה אחת**.

להלן עיקרי הממצאים העולים מהסקירה:

שכר ראש הממשלה

בסקירה יוצג מידע על סכומי השכר ברוטו של ראש הממשלה בכל אחת מהמדינות שנסקרו. במטרה לאפשר השוואה של שכר ראשי הממשלות (**ללא מרכיב ההטבות הנלוות**), נעשתה המרה של סכומי השכר החודשי מהמטבע המקומי בכל מדינה לדולר ארה"ב במונחי שוויון כוח קנייה (PPP; ראו הסבר [בפרק 1 להלן](#)); השוואה זו מוצגת בתרשים שלהלן.

שכר חודשי של ראשי ממשלה בדולר ארה"ב במונחי PPP

מהתרשים אפשר לראות כי שכרו של ראש ממשלת ישראל במונחי שוויון כוח קנייה (בצהוב) עומד על 15,106 דולר ארה"ב, והוא נמוך בכ-20.2% מהשכר הממוצע של ראשי הממשלה במדינות שנסקרו במונחי PPP (באדום) שעומד על 18,931 דולר ארה"ב. עוד עולה כי שכרם של ראשי הממשלה ב-11 מדינות גבוה מזה של ראש הממשלה בישראל ורק בשבע מדינות נמוך יותר.

בנוסף יוצג בסקירה מידע על היחס בין שכר ראש הממשלה בכל מדינה לבין משתנים שונים: שכר חבר פרלמנט (שאינו נושא בתפקיד פרלמנטרי נוסף); השכר הממוצע; שכר המינימום; והתוצר המקומי הגולמי לנפש (להלן: התוצר לנפש). גם מהשוואה זו עולה, כי היחסים בין שכר ראש הממשלה בישראל לפרמטרים שנבדקו הם נמוכים יחסית ליחסים הממוצעים במדינות שנסקרו, כלומר, שכרו הבסיסי של ראש הממשלה בישראל נמוך יחסית למשתנים אלה. כך למשל, היחס בין שכרו של ראש הממשלה בישראל לשכר הממוצע בישראל הוא 4.09 (כלומר, שכרו הוא פי 4.09 מהשכר הממוצע במשק) וזאת לעומת יחס ממוצע של 4.82 במדינות שנסקרו. עם זאת כאמור, יש בכך להציג תמונה חלקית בלבד שכן השוואה זו אינה מביאה בחשבון את הוראות המיסוי או את שווי ההטבות להן זכאים ראשי הממשלה מתוקף תפקידם, ואשר מפורטות בסקירה זו ככל שהתקבל לגביהן מידע.

יצוין כי בכל המדינות שנסקרו, ובכללן ישראל, שכרו של ראש הממשלה ממוסה, לרוב על-פי כללי המס הרגילים במדינה, כאשר, כאמור, יש הבדלים בשיעורי המס החלים בכל מדינה.

גם באשר למיסוי ההטבות הנלוות מתוקף התפקיד יש שונות בין המדינות, ואף לא התקבל מכל המדינות מידע בסוגיה זו. באשר לישראל – לפי תיקון לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] משנת 2018, תשלומים, שירותים וטובות ההנאה (למעט משכורת וקצבה) המשולמים מאוצר המדינה לראש הממשלה, בקשר למילוי תפקידו כראש ממשלה, יהיו פטורים ממס.

ההטבות הנלוות לשכר מתוקף התפקיד

לצד המידע על השכר, מובא בסקירה כאמור מידע על ההטבות הנלוות שלהן זכאים ראשי ממשלה מתוקף תפקידם, ובכללן, למשל, שימוש ברכב, דמי כלכלה, הוצאות אירוח ומתנות, הוצאות להופעה ייצוגית ועוד. בחלק מהמדינות ההטבות, או חלקן, ייחודיות לראש הממשלה, בעוד שהטבות אחרות, או במדינות מסוימות כל ההטבות, הן הטבות שניתנות לבעלי תפקידים שונים כמו שרים או חברי פרלמנט, וראש הממשלה זכאי להן אף הוא.

כפי שצוין, השונות בין המדינות בולטת במיוחד בכל הנוגע להטבות, הן בשל האופי השונה של ההטבות שלהן זכאי ראש הממשלה בכל מדינה, והן בשל מידת הפירוט השונה בתשובות שקיבלנו. על כן, כאמור, הנתונים והמידע באשר להטבות מתוקף התפקיד הנלוות לשכר ראשי הממשלה במדינות השונות אינם מאפשרים

לכמת את שוויין הכספי, וכפועל יוצא מכך, **אינם מאפשרים השוואה אמיתית ומלאה בין המדינות, ועל כן יש להביא זאת בחשבון בעת ניסיון להסקת מסקנות מהאמור לגביהן.**

יצוין כי לא נכלל בסקירה זו מידע על הטבות שראש הממשלה זכאי להן לאחר פרישתו מהתפקיד, ובכלל זה זכויותיו לפנסיה.

מעון ראש הממשלה

בבחינת **הסדרי המעון לראשי הממשלה** עולה כי **בלמעלה ממחצית המדינות שנסקרו יש לראש הממשלה מעון רשמי** (בחלקן יותר ממעון אחד), ברובן ככולן מדובר במעון בבעלות המדינה והמדינה מממנת את תחזוקת המעון ולפחות חלק מההוצאות. בבריטניה יש מעון נוסף שנמצא בבעלות של נאמנות והיא זו שמנהלת אותו. **לרוב, המדינות אינן משתתפות בהוצאותיהם של בני המשפחה** (מלבד עצם הזכות של בני משפחתו של ראש הממשלה להתגורר עמו במעון הרשמי); רק במדינות בודדות (למשל, אוסטרליה) צוין במפורש כי משולמות הוצאות המחייה של בני משפחתו של ראש הממשלה המתגוררים עמו במעון הרשמי.

בשאר המדינות אין מעון רשמי ובהן ככלל המדינה מממנת עבור ראש הממשלה עלות של שכר דירה.

נוסף על כך, **ברוב המדינות אין השתתפות בהוצאות המעון הפרטי של ראש הממשלה**, למעט הוצאות הנובעות מצרכי אבטחה (למשל בגרמניה, בהונגריה ובניו זילנד) או הוצאות ספציפיות בלבד (למשל עלויות קווי טלפון, בקנדה).

רק משבדיה נמסר מידע על **מיסוי המעון הרשמי**: המעון הרשמי לא ממוסה אם לראש הממשלה יש בבעלותו מעון פרטי; אם אין בבעלותו מעון פרטי – המעון הרשמי ממוסה. משאר המדינות הנסקרות לא התקבל מידע בנושא.

באשר ל**ישראל** – קיים מעון רשמי לראש הממשלה, וכמו כן המעונות הפרטיים של ראש הממשלה בירושלים ומחוצה לה ממומנים על-ידי אוצר המדינה; לפי התיקון האמור לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] משנת 2018, תשלומים, שירותים וטובות ההנאה (למעט משכורת וקצבה) המשולמים מאוצר המדינה לראש הממשלה, בקשר למילוי תפקידו כראש ממשלה, יהיו פטורים ממס.

לסיכום, מהשוואת תנאי **השכר** של ראשי הממשלה במדינות שנסקרו אפשר לראות, לכאורה, כי שכרו הבסיסי של ראש הממשלה בישראל נמוך יחסית לשכר הממוצע במדינות שנסקרו, ואולם, במדינות השונות ניתנים לראשי הממשלה **הטבות שונות** שאין בידינו מידע מלא לגביהן, ומרביתן אינן ניתנות לכימות כספי. גם תמונת הסדרי המיסוי על ההטבות הניתנות מתוקף התפקיד במדינות השונות אינה מלאה.

מהשוואת תנאי **המעון** של ראשי הממשלה במדינות שנסקרו אפשר לראות, לכאורה, כי תנאי השתתפות המדינה בהוצאות המעון של ראש הממשלה בישראל מיטיבים יחסית למדינות שנסקרו, אך גם בהקשר זה תמונת הסדרי המיסוי על המעון והוצאותיו אינה מלאה. **ומכאן, הקושי בהשוואה ובהצגת תמונה השוואתית מלאה.**

1. מבוא ורקע

סקירה זו נכתבה לבקשת חברי הכנסת מרב מיכאלי ורם בן ברק, ובה נבחנות שתי סוגיות הנוגעות לראשי הממשלה במדינות שונות:

- **השכר של ראשי הממשלה וההטבות הניתנות להם מתוקף התפקיד** – מהו השכר החודשי של ראשי הממשלה במונחים נומינליים ובמונחי שוויון כוח קנייה (PPP)?¹ לאילו הטבות נוספות זכאי ראש הממשלה במסגרת תפקידו? מהם הסדרי המיסוי החלים על השכר ועל ההטבות האמורות?
- **מעון ראש הממשלה** – האם ראש הממשלה זכאי למעון רשמי במימון המדינה? אילו הוצאות בקשר למעון זה משולמות על-ידי המדינה? האם יש השתתפות של המדינה בהוצאות מעונו הפרטי של ראש הממשלה? והאם המעון ממוסד?

בדיקת סוגיות אלה נעשתה באמצעות פנייה לאנשי קשר בפרלמנטים בכל 25 מדינות ה-OECD שמונהג בהן משטר פרלמנטרי (לא משטר נשיאותי או נשיאותי למחצה)², למעט יפן.³ הפנייה ל-23 מדינות נעשתה דרך ארגון ה-ECPRD;⁴ הפנייה לאוסטרליה ולניו זילנד נעשתה ישירות לאנשי קשר בפרלמנטים. מבין מדינות אלה, עד לסיום כתיבת הסקירה התקבלו תשובות מ-18 מדינות אשר נסקרות להלן.⁵

בכתיבה המחקרית מצוין לא אחת כי מטרת השכר וההטבות הניתנים לאישי ציבור בכירים היא משולשת: לאפשר לכל אזרח, ולא רק לבעלי אמצעים, את האפשרות להתקיים מהשכר בתפקיד; להיות מתגמל באופן שיקטין מבעל התפקיד לחצים או פיתויים כלכליים; ולכסות את הוצאות הכהונה בתפקיד.⁶

¹ שוויון כוח קנייה – PPP (Purchasing Power Parity) – משמש כלי להשוואה בין מחירי המוצרים ושירותים במדינות המפותחות, לרבות נתוני שכר.

מדובר במיזם משותף של ה-OECD ושל האיחוד האירופי במסגרתו נערכת השוואת מחירים של מעל 3,000 מוצרים ושירותים בכל המדינות ומתקבל, בין היתר, שער חליפין של המטבע של כל מדינה לעומת דולר ארה"ב אשר כולל בתוכו מרכיב של כוח הקנייה היחסי של המטבע. כך למשל, שער החליפין הרשמי של השקל בשנת 2019 היה 3.5 ש"ח ל-1 דולר, ושער החליפין PPP היה 3.73 ש"ח ל-1 דולר, כלומר, כוח הקנייה בש"ח היה נמוך יחסית לשער החליפין הרשמי. להרחבה ראו:

OECD, [EUROSTAT-OECD Methodological manual on purchasing power parities \(PPPs\)](#), 2012.

² המדינות הן: אוסטריה, אוסטריה, איטליה, איסלנד, אירלנד, אסטוניה, בלגיה, בריטניה, גרמניה, דנמרק, הולנד, הונגריה, יוון, לוקסמבורג, לטביה, נורבגיה, ניו זילנד, סלובניה, סלובקיה, ספרד, פורטוגל, פינלנד, צ'כיה, קנדה ושבדיה.

³ ביפן לא מצאנו אנשי קשר רלוונטיים למשלוח פנייה.

⁴ ה-ECPRD (European Centre for Parliamentary Research and Documentation) הוא ארגון הפועל בחסות הפרלמנטים של האיחוד האירופי ושל מועצת אירופה; הוא משמש פורום לשיתוף פעולה ולהחלפת מידע בין כ-70 פרלמנטים המצויים בקרוב ל-50 מדינות חברות ובכמה מדינות משקיפות (ובהן ישראל) וכן פרלמנטים בין-לאומיים.

התשובות ניתנו במענה לבקשה מספר 4470 במהלך החודשים יולי ואוגוסט 2020, ונכונות לשעת כתיבתן.

⁵ המדינות שלא השיבו לפנייתנו הן אלה: איטליה, איסלנד, אירלנד, דנמרק, הולנד, נורבגיה ופורטוגל.

⁶ Marc Van der Hulst, [The Parliamentary Mandate – A Global Comparative Study](#), Inter-Parliamentary Union, 2000, pp. 28-35.

חשוב להדגיש כי המידע המוצג במסמך מוצג כפי שהתקבל מהמדינות ואינו בהכרח בר השוואה באופן מלא.

הגיוון והמורכבות של הסדרי השכר וההטבות הנלוות והשונות בהיקף המידע שנמסר מכל אחת מהמדינות לגביהן, מקשים על ההשוואה בין הסדרים מבחינה מתודולוגית ואינם מאפשרים הצגת תמונה השוואתית מלאה.

בראשית הדברים חשוב להדגיש כי **המידע המוצג במסמך מוצג כפי שהתקבל מהמדינות ואינו בהכרח בר השוואה באופן מלא**. בין המדינות יש שונות רבה, הן באשר לשכר ולתוספות שנכללות או שאינן נכללות בו, ובעיקר בכל הנוגע להטבות הנלוות לשכר הניתנות מתוקף התפקיד. השוואת השכר יכולה לכאורה לתת אינדיקציה מסוימת, אך לעתים שווי ההטבות הנלוות שלהן זכאים ראש הממשלה במדינות שנסקרו עשוי לשנות את התמונה בצורה משמעותית. כך למשל, יתכן שראש ממשלה במדינה מסוימת זכאי להכנסות ממקורות נוספים או לחשבון הוצאות בסכומים גבוהים למרות ששכרו הבסיסי נמוך יחסית, ולהיפך; מידע כזה נכלל במסמך רק ככל שנמסר במסגרת המענה של המדינות. **חשוב להבין שהגיוון והמורכבות של הסדרי השכר לראשי הממשלה, ובעיקר של ההטבות הנלוות לשכר הניתנות מתוקף התפקיד במדינות הנסקרות, והשונות בהיקף המידע שנמסר מכל אחת מהמדינות לגביהם, מקשים על ההשוואה בין ההסדרים מבחינה מתודולוגית ואינם מאפשרים הצגת תמונה השוואתית מלאה**. ההבדלים ברמת המחירים ובמצב הכלכלי בין מדינות מחייבים השוואה במונחים של כוח קנייה (PPP) ושל תוצר לנפש, אך זה אינו מתאפשר ככל שמדובר בהטבות שאינן ניתנות לכימות או להערכת שוויין הכספי. נוסף על כך, ברוב המדינות השכר הבסיסי של ראש הממשלה כפוף לדיני המס הרגילים החלים במדינה, אך קיים שוני באופן המיסוי של ההטבות הנלוות לשכר הניתנות מתוקף התפקיד.

עם זאת, במטרה להציג את ההשוואה של שכר ראשי הממשלות באופן נכון, ערכנו, כאמור לעיל, תיקון של השכר במונחי שוויין כוח קנייה (PPP) שמאפשר השוואה של השכר הבסיסי של ראשי הממשלה במדינות השונות.

נוסף על כך, במטרה להציג תמונה רחבה יותר, ערכנו בכל מדינה השוואה של שכר ראש הממשלה הבסיסי לכמה משתנים שונים:

- שכר חברי הפרלמנט הרגילים (כלומר, חברי הפרלמנט שאינם זכאים לתוספות מכוח תפקיד שהם ממלאים בפרלמנט, כמו למשל, סגן יו"ר הפרלמנט או יו"ר ועדה);
- השכר הממוצע במשק;
- שכר המינימום;
- התוצר המקומי הגולמי לנפש (להלן: התוצר לנפש).

המסמך כולל שני פרקים בהתאם לסוגיות שצוינו לעיל. בכל פרק יוצג המידע על ישראל ולאחר מכן על שאר המדינות לפי סדר הא"ב; בסיום כל פרק יוצג מידע השוואתי מסכם.

2. שכר חודשי והטבות נלוות

בפרק זה יוצג מידע על השכר ועל ההטבות הנלוות לשכר אשר להם זכאים ראשי ממשלה מכוח תפקידם במדינות הנסקרות. נוסף על כך יוצג מידע לגבי המיסוי של השכר וההטבות, ככל שהתקבל.

2.1 ישראל⁷

שכרו החודשי של ראש הממשלה בישראל עומד על סך **52,937 ש"ח** ברוטו,⁸ ששווים ל-15,106 דולר ארה"ב במונחי PPP; על סכום זה משולמת תוספת יוקר של 3,408 ש.י⁹ יוער כי שכרו החודשי של שר בישראל עומד על סך 47,265 ש"ח. הסכום נקבע **בהחלטת שכר שרים וסגני שרים, תשמ"ב-1982 של ועדת הכספים של הכנסת**, והוא צמוד לשכר הממוצע.

השכר ממוסה בשיעור המחושב על פי **מדרגות המס הרגילות** לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ככל נישום אחר. יצוין כי בשנת 2018 תוקנה פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], ונוסף בה סעיף 9(א1) אשר קובע כי בגין "תשלומים, שירותים וטובות ההנאה המשתלמים או הניתנים מאוצר המדינה לראש הממשלה... בקשר למילוי תפקידו כראש ממשלה", **יחול פטור ממס, למעט משכורת וקצבה**.¹⁰ הסדר דומה קיים לגבי נשיא המדינה.¹¹

התשלומים והשירותים להם זכאי ראש הממשלה מתוקף תפקידו כוללים:

- **הוצאות אירוח הנובע ממילוי תפקידו** שנערך מחוץ למעון ראש הממשלה בירושלים, אף אם נערך על ידי בת זוגו;
- **הוצאות ביגוד והוצאות נלוות להופעה ייצוגית, שלו ושל בת זוגו**, כנגד חשבונות שיגיש, בסכום שלא יעלה על 54,319 ש"ח לשנה. יוער כי ראש הממשלה לא יהיה זכאי לתשלום הוצאות ביגוד על חשבון אוצר המדינה נוסף על ההוצאות המשתלמות כאמור;
- **הוצאות למימון מתנה** שהעניק באירוע רשמי או ממלכתי, אף אם המתנה הוענקה על ידי בת זוגו.

נוסף על כך, זכאי ראש הממשלה לתשלומים ושירותים, **המוקנים לכל השרים וסגני השרים** ואשר חלקם גם מוקנים לחברי הכנסת, ככל שאין הוראות ספציפיות החלות עליו:

⁷ פרק זה מבוסס על החלטת שכר שרים וסגני שרים, תשמ"ב-1982 של ועדת הכספים של הכנסת, כפי שמופיע ב**קובץ חיקוקים והחלטות בדבר משכורות וגמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון**, פברואר 2020.

⁸ כל הסכומים בפרק זה מעודכנים לינואר 2020, אלא אם נאמר במפורש אחרת.

⁹ ראו: שרה צוובנר ואיתמר מילרד, **שכר ותנאים נלווים של חברי פרלמנט במדינות מפותחות - מעודכן**, נובמבר 2014, מסמך מרכז המחקר והמידע של הכנסת. תוספת היוקר לא השתנתה משנת 2006.

¹⁰ **חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 248), התשע"ח-2018**.

¹¹ סעיף 9(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

שכרו של ראש ממשלת ישראל ממוסה על פי מדרגות המס הרגילות.

ראש הממשלה זכאי לקבל תשלומים ושירותים ייחודיים מתוקף תפקידו, כמו גם לכאלה שלהם זכאים כל השרים וסגני השרים ואשר חלקם גם מוקנים לחברי הכנסת.

- משרד, לרבות ריהוט, ציוד ועוזרים¹² במשרד הממשלתי ובכנסת;
  - תקציב פעילות פרלמנטרית לשרים ולסגני שרים בסך 54,264 ש"ח לשנה;
  - דמי כלכלה בסך 1,330 ש"ח לחודש;¹³
  - החזר בגין בדיקה רפואית תקופתית פעם בשנה במכון רפואי שאישר רופא הכנסת בסכום שלא יעלה על 931 ש"ח לשנה, בכפוף להגשת חשבונית או קבלה מהמכון האמור;
  - לימוד שפה זרה בסכום של עד 4,113 ש"ח לשנה;
  - קו תקשורת IDSL לאינטרנט או קו טלפון וקו שימש לפקסימיליה;
  - מנוי לשני עיתונים יומיים המודפסים בישראל;
  - תשלום בעד נסיעה בכביש אגרה ברכב שהועמד לרשותו מטעם המדינה.
- כפי שצוין, בדומה לנשיא המדינה, תשלומים ושירותים להם זכאי ראש הממשלה מתוקף תפקידו, פטורים ממס (למעט משכורת וקצבה).**
- נוסף על כך, מס הכנסה המוטל על ראש ממשלה בשל צרכי מיגון שמביאים לשדרוג רכב שהמדינה מעמידה לרשותו יהיה על חשבון אוצר המדינה.

בדומה לנשיא המדינה, תשלומים ושירותים שראש ממשלת ישראל מקבל מתוקף תפקידו, למעט משכורת וקצבה, פטורים ממס לפי תיקון לפקודת מס הכנסה מ-2018.

2.2 אוסטריה¹⁴

- שכרו החודשי של ראש ממשלת אוסטריה (הקנצלר) הוא **22,283 אירו** ברוטו, ששווים 29,091 דולר ארה"ב במונחי PPP. סכום זה משולם לראש הממשלה בעבור 12 חודשים, ובנוסף משולם לו פעמיים נוספות בשנה כמשכורת 13 ו-14 (סך הכול בשנה 311,968 אירו).
- השכר ל-12 חודשים **ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות בשיעור של 50%**, והתוספת (משכורת 13 ו-14) **ממוסה בשיעור של 6%**.
- ההטבות המרכזיות שלהן זכאי ראש ממשלת אוסטריה:

שכרו של ראש ממשלת אוסטריה משולם 14 פעם בשנה. השכר ל-12 חודשים ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות. שתי המשכורות הנוספות ממוסות בשיעור מופחת.

- **ראש הממשלה וכל חברי הממשלה הפדרלית זכאים לעשות שימוש ברכב רשמי ובשירות של נהג.** ההוצאות הרשמיות מכוסות על ידי כל משרד פדרלי ומהוות חלק מתקציב המשרד הרלוונטי.
- בשנת 2020 תוכנן בתקציב משרד הקנצלר הפדראלי סכום שנתי של 35,000 אירו להוצאות עבור **מתנות ואירועים רשמיים** (סכום זה מכסה גם שני שרים במשרד הקנצלר הפדרלי).

¹² יצוין כי מספר העוזרים הוא כפי שנקבע בהוראות נציבות שירות המדינה, ואין זכאות לעוזרים נוספים לפי החלטת שכר חברי הכנסת (הענקות ותשלומים), התשס"א-2001.

¹³ סכום זה עודכן בפעם האחרונה בינואר 2008.

¹⁴ מענה נציג הפרלמנט של אוסטריה על בקשת ECPRD מספר 4470, 20 ביולי 2020.

2.3 אוסטרליה¹⁵

השכר השנתי של ראש
ממשלת אוסטרליה
ממוסה במדרגת המס
העליונה.

הוא זכאי לשורה של
הטבות, אשר רובן
רלוונטיות גם לכלל
חברי הפרלמנט, אם כי
לא בהכרח באותו
הסכום.

שכרו השנתי של ראש ממשלת אוסטרליה הוא 549,250 דולר אוסטרלי, שהם **45,771 דולר אוסטרלי** לחודש, השווים ל-31,137 דולר ארה"ב במונחי PPP. סכום זה כולל שכר בסיס שנתי בסך 211,250 דולר אוסטרלי, בתוספת שכר תפקיד (salary of office) שנתי בסך 338,000 דולר אוסטרלי.

סכום זה ממוסה במדרגת המס הרגילה העליונה בשיעור של 45%.

ראש ממשלת אוסטרליה זכאי לשורה של הטבות, אשר **רובן רלוונטיות גם לכלל חברי הפרלמנט, אם כי לא בהכרח באותו הסכום**. ההטבות של ראש הממשלה כוללות:

- תקציב לקשר עם הבוחרים (Electorate allowance) בסך 32,000 דולר אוסטרלי לשנה.
- מעונות רשמיים (ראו פירוט [בפרק 3 להלן](#)).
- משרד באזור הבחירה; תקציב שנתי להוצאות משרד ובכלל זה ציוד, הדפסות, תקשורת ותוכנות מחשב. סכום ההטבה: 141,469 דולר אוסטרלי לשנה, ובנוסף סכום השווה למכפלה של 1.504 דולר אוסטרלי במספר המצביעים הרשומים באזור הבחירה; משאבים נוספים למשרד באזור הבחירה ובכלל זה ריהוט, ציוד וידאן, חנייה, שילוט, ביטחון ועוד, כפי שנקבע על-ידי הגורם המוסמך לכך.
- רכב אישי, לרבות עלויות הפעלה ואחזקה שלו.
- נסיעות ללא הגבלה באמצעי תחבורה פנים ארציים ונסיעות בהזמנה במקרים מיוחדים.
- קצבת נסיעות – ראש הממשלה זכאי ללינה ומזון בסכום שלא יעלה על 583 דולר אוסטרלי ללילה בכל מקום שבו אין לראש הממשלה מעון רשמי או פרטי.
- נסיעות בין-לאומיות, לרבות לינה ומזון, וכל העלויות הכרוכות בעבודתו של ראש הממשלה בנסיעה כזו, לרבות שכירת שטח משרדים ושירותים נלווים, מתרגמים, הוצאות הזמנה וביטול ועוד.
- העסקת צוות של ארבעה עובדים במשרה מלאה.
- בנוסף העסקת עוזרים אישיים (נכון לפברואר 2020 מדובר בכ-50 עובדים).
- מימון אירוח של נציגים מממשלות בחו"ל, בהתאם לכללי הטקס.
- אבטחה אישית של נבחר הציבור ומשפחתו, בהתאם למידת האיום.

¹⁵ מענה נציגת הפרלמנט באוסטרליה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 באוגוסט 2020.

ההטבות הקשורות
בעבודתו של ראש
ממשלת אוסטרליה אינן
ממוסות; הטבות
אחרות עשויות להיות
כפופות למיסוי.

ההטבות האמורות חלות ככלל על כל חברי הפרלמנט בהיקף מסוים; עם זאת, ראש הממשלה והשרים זכאים להטבות בערך גבוה יותר וחברי הפרלמנט הזוטרים אינם זכאים להעסקת עוזרים אישיים. הזכאות למעונות הרשמיים הוא לראש הממשלה בלבד.

ההטבות הקשורות בעבודתו של ראש הממשלה אינן ממוסות; הטבות אחרות עשויות להיות כפופות למיסוי, בהתאם להוראות הדין.

2.4 אסטוניה¹⁶

שכרו של ראש ממשלת
אסטוניה ממוסה לפי
שיעור המס הרגיל.
הוא זכאי להטבות
שלהן זכאים כל שרי
הממשלה.

שכרו של ראש הממשלה באסטוניה **נקבע בחקיקה** ומתעדכן מדי שנה בהתאם להסדר הקבוע בחוק.¹⁷ כיום שכרו החודשי עומד על **6,662 אירו** ברוטו, ששוויים 12,112 דולר ארה"ב במונחי PPP. סכום זה **ממוסה לפי שיעור המס הרגיל - 20%**.

לפי חוק הממשלה¹⁸ כל שרי הממשלה, ובהם ראש הממשלה זכאים להטבות האלה:

- **החזר הוצאות נסיעה** על נסיעות רשמיות.
- **הוצאות להופעה ייצוגית** (representation expenses) בשיעור 20% משכרם (כלומר, כ-16,000 אירו בשנה). סכום זה **אינו** מחויב במס.

2.5 בלגיה¹⁹

השכר של ראש
ממשלת בלגיה ממוסה
לפי מדרגת המס
הרגילה הרלוונטית.
הוא זכאי לאותן הטבות
שלהן זכאים כל השרים,
אשר חייבות במס לפי
דיני המס הרגילים.

שכרו השנתי של ראש ממשלת בלגיה הוא 222,428 אירו (מאז נובמבר 2018) שהם 18,536 אירו לחודש השווים ל-24,135 דולר ארה"ב במונחי PPP. סכום זה **ממוסה לפי מדרגת המס הרגילה הרלוונטית** (25%, 40%, 45% ו-50%).

נוסף על כך זכאי ראש הממשלה לתשלום בגין חופשה ומענק סוף שנה (end-of-year allowance; אין פרטים על סכום המענק).

ראש הממשלה זכאי לאותן הטבות שלהן זכאים כל השרים; ההטבות חייבות במס לפי דיני המס הרגילים.

ההטבות כוללות:

- **הוצאות להופעה ייצוגית** (representation expenses) – קצבה חודשית בסך 686.17 אירו (אין פרטים נוספים).
- **אש"ל** – קצבה חודשית בסך של 1,716.18 אירו להוצאות לינה ומשק בית.
- רכב עם נהג.

¹⁶ מענה נציגת הפרלמנט של אסטוניה על בקשת ECPRD מספר 4470, 27 ביולי 2020.

¹⁷ §§1-3, [Salaries of Higher State Servants Act](#), unofficial English translation.

¹⁸ §31, §31¹, [Government of the Republic Act](#), unofficial English translation.

¹⁹ מענה נציג הפרלמנט של בלגיה על בקשת ECPRD מספר 4470, 23 ביולי 2020.

- **עובדים** – ראש הממשלה והשרים רשאים להעסיק אחד מעובדי לשכתם בביתם.
- **החזרים של דמי ביטוח לאומי וביטוחים נוספים** – על ראש הממשלה חלות ההוראות הפרלמנטריות המזכות בהחזרים כאמור.

2.6 בריטניה²⁰

ראש הממשלה בבריטניה מכהן גם כחבר פרלמנט ובתוך כך מקבל את שכרו כחבר פרלמנט עם תוספת בעבור שכר ראש הממשלה. על כן, מאז אפריל 2020, השכר השנתי לו **זכאי** ראש הממשלה בסך הכול עמד על 161,218 פאונד לשנה (מהם 81,932 פאונד כחבר פרלמנט²¹ ועוד 79,286 פאונד תוספת עבור הכהונה כראש הממשלה). יצוין כי בשנים האחרונות נוצר פער בין סכום השכר שלו זכאים השרים (ובכללם ראש הממשלה) לבין הסכום שאותו הם מקבלים בפועל, בשל החלטות שונות להקפאת שכר. על-כן, הסכום שאותו **מקבל בפועל** ראש הממשלה הוא 157,352 פאונד בשנה שהם **13,113 פאונד** בחודש, או 19,032 דולר ארה"ב במונחי PPP.

שכרו של ראש הממשלה ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות (20%, 40% ו-45%). עם זאת קיים נוהג רב שנים שעל פיו ראש הממשלה **זכאי לניכוי מיוחד** לכיסוי ההוצאות שנגרמו לו מכהונתו כראש ממשלה. **סכום הניכוי**, אשר אינו קבוע בחקיקה אלא כהסדר מינהלי של רשויות המס, **עמד על 20,000 פאונד לשנה ב-2010**, עם כניסתו של ראש הממשלה קמרון לתפקידו. החל משנת המס 2014–2015 ויתר ראש הממשלה דאז קמרון על ניכוי זה.²²

ככלל ראש הממשלה **זכאי לכל ההטבות להן זכאים חברי פרלמנט ושרים**, למעט הטבות הנוגעות למגורים (שכן הוא זכאי למעון רשמי, ראו [בפרק 3 להלן](#)). הטבות אלה כוללות:

- **הטבת תלויים** (caring responsibilities) בסכום של 5,435 פאונד לשנה בגין כל תלוי. זכאי להטבת תלויים מי שיש לו ילד תלוי עד גיל 18 או מי שהוא מטפל עיקרי עבור בן משפחה המקבל קצבאות נכות שונות.

²⁰ פרק זה מבוסס על המקורות האלה:

- מענה נציג בית הנבחרים של בריטניה על בקשת ECPRD מספר 4470, 20 ביולי 2020.
- Richard Kelly, [Members' pay and expenses and ministerial salaries 2019/20](#), House of Commons Library, Briefing Paper Number 8839, 3 March 2020.
- IPSA–Independent Parliamentary Standards Authority, [The Scheme of MPs' Business Costs and Expenses 2020-21](#), 12 March 2020.
- IPSA–Independent Parliamentary Standards Authority website at: [MPs' Pay and Pensions](#), viewed: 29 July 2020.

²¹ ראו אתר IPSA בקישור: [MPs' Pay and Pensions](#).

²² בתשובה צוין כי לא ידוע להם האם וכיצד הופעל הנוהל לגבי ראשי הממשלה שבאו אחרי ראש הממשלה קמרון.

קיים פער בין סכום השכר שלו זכאי ראש ממשלת בריטניה (השרים) לבין הסכום שאותו הם מקבלים בפועל בשל החלטות על הקפאת שכר. השכר ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות, אך קיים נוהג לפיו ראש הממשלה זכאי לניכוי מיוחד מהסכומים החייבים במס.

ראש הממשלה זכאי ככלל לכל ההטבות להן זכאים חברי פרלמנט ושרים, למעט הטבות הנוגעות למגורים.

- **החזר הוצאות העסקת עובדים (staffing costs)** – חברי פרלמנט מלונדון זכאים לסכום של עד 166,930 פאונד לשנה, וחברי פרלמנט שאינם מלונדון לסכום של עד 155,930 פאונד לשנה.²³ הסכום המקסימלי אמור לשקף עלות של ארבעה עובדים במשרה מלאה.
- **הוצאות משרד (office costs)** – חברי פרלמנט מלונדון זכאים לסכום של 28,270 פאונד לשנה, וחברי פרלמנט שאינם מלונדון לסכום של 25,430 פאונד לשנה. בנוסף נקבעה תוספת לסכום זה עבור חברי פרלמנט חדשים בשנה הראשונה לבחירתם בסך של 6,000 פאונד. תקציב הוצאות המשרד אמור לממן עלויות השכרה של משרד באזור הבחירה של חבר הפרלמנט, וכן עלויות הצטיידות והפעלה של המשרד וכל פעילות פרלמנטרית אחרת רלוונטית בהתאם לכללים שנקבעו.
- **החזר הוצאות נסיעה ואש"ל בנסיעות (Travel and Subsistence Costs)**.

2.7 גרמניה²⁴

- הסכום החודשי המשולם לראש ממשלת גרמניה (הקנצלרית הפדרלית) סה"כ עומד על **24,133 אירו**, ששווים 32,524 דולר ארה"ב במונחי PPP. סכום זה מורכב משכר ראש הממשלה ומשכר חבר פרלמנט מופחת (ואינו כולל את קצבאות ההוצאות להן היא זכאית), כפי שיפורט להלן:
- בחוק בדבר שרי הממשלה הפדרלית²⁵ נקבע שכר הקנצלר הפדרלי בסך של 21,262 אירו לחודש; סכום זה מורכב משכר בסיס של **19,091 אירו**, קצבת הוצאות בסך 1,023 אירו, ותוספות שונות.
  - בחוק בדבר חברי הפרלמנט²⁶ נקבע כי מי שנוסף על שכרו כחבר פרלמנט מקבל שכר בגין משרה ציבורית אחרת – יופחת שכרו כחבר הפרלמנט ב-50% וקצבת ההוצאות כחבר פרלמנט תופחת ב-25% אם בעל התפקיד זכאי לרכב צמוד מטעם המדינה. על כן, זכאית הקנצלרית לסך של **5,042 אירו** לחודש (שכר חבר פרלמנט מופחת ב-50%) וסך של 3,373 אירו לחודש (קצבת הוצאות חבר פרלמנט מופחתת ב-25%).

סכומים אלה, למעט קצבת ההוצאות, ממוסים בשיעור המס הרגיל.

בהתאם להנחיות בדבר שימוש ברכבים רשמיים, **כל חברי הממשלה הפדרלית** זכאים לשימוש חינום וללא הגבלה ברכב רשמי אישי (personal official vehicle); **הקנצלר** זכאי לרכב ממוגן ולנהגים בעלי הכשרה מתאימה.

²³ הסכום השונה עבור חברי פרלמנט מלונדון לעומת חברי פרלמנט שאינם מלונדון אמור לשקף את טווחי השכר המקובלים בלונדון שהם גבוהים יותר.

²⁴ מענה נציג הפרלמנט של גרמניה על בקשת ECPRD מספר 31,4470 ביולי ו-7 באוגוסט 2020.

²⁵ Gesetz über die Rechtsverhältnisse der Mitglieder der Bundesregierung ([Bundesministergesetz](#) - BMinG).

²⁶ Gesetz über die Rechtsverhältnisse der Mitglieder des Deutschen Bundestages (Abgeordnetengesetz - AbgG); English translation: [Members of the Bundestag Act](#)

שכרו של הקנצלר הפדרלי בגרמניה (ראש הממשלה) מורכב משכר ראש הממשלה ומשכר חבר פרלמנט מופחת, והוא ממוסה בשיעור המס הרגיל.

ככלל, ההטבות שלהן זכאי הקנצלר הפדרלי מוקנות לכל חברי הממשלה הפדרלית.

על-פי החוק בדבר שרי הממשלה הפדרלית זכאי **הקנצלר** לדירה מרוהטת רשמית (להרחבה ראו [בפרק 3 הלן](#)).

חברי הממשלה הפדרלית והקנצלר זכאים **מכוח תקנות** גם להחזר הוצאות מעבר דירה (בתחילת התפקיד ובסיומו); **הוצאות המעבר של בני משפחתו של הקנצלר** המתגוררים עמו ישולמו אף הן. נוסף על כך, זכאי הקנצלר לסכום חד פעמי בשווי 15% מהשכר בדרגת שכר שנקבעה (כ-730 אירו), ולסכום נוסף של 10% מאותו שכר, כתוספת עבור כל בן משפחה שעובר איתו (כ-487 אירו).

מכוח אותן **תקנות** זכאים **הקנצלר וחברי הממשלה הפדרלית** לקצבה יומית (per diem allowances) ולהוצאות נסיעה שבוצעו במסגרת תפקידם הרשמי מחוץ למקום מגוריהם; בנוסף הם זכאים להחזר הוצאות לינה. על נסיעות בתוך שטח גרמניה שנמשכות פחות מיממה זכאי הקנצלר לקבל כ-19 אירו, בעוד שנסיעות ארוכות יותר יזכו אותו בכ-28 אירו ליום. עם זאת, אם במהלך נסיעה רשמית הקנצלר מוציא הוצאה חריגה בגין ארוחות, שאינה מכוסה במסגרת הקצבה היומית, הוא יוכל לקבל גם עבורה החזר. נוסף על כך, יקבל החזר בגין עלויות טיסות והוצאות נלוות. במקרה של נסיעה רשמית מחוץ לגרמניה יחולו שיעורי ההוצאות שנקבעו לדרגה הגבוהה ביותר של עובדי ציבור, בהתאמות הנדרשות.

2.8 הונגריה²⁷

שכרו של ראש ממשלת הונגריה הוא **1,507,350 פורִינט הונגרי** (HUF) לחודש השווים ל-10,615 דולר ארה"ב במונחי PPP. שכרו נקבע בשיעור של פי 39 משכר היסוד של עובד מדינה שהוא 38,650 פורִינט הונגרי לחודש.

השכר ממוסה בשיעור 15% מבסיס המס (the tax payable on the incomes shall be 15 per cent of the tax base), **שהוא שיעור המס הרגיל בהונגריה.**

שכרם של חברי הפרלמנט נקבע בחקיקה כסכום השווה לפי שלושה מהשכר הממוצע בשנה החולפת. החל מאפריל 2020 שכרו הבסיסי של חבר פרלמנט הוא 1,103,400 פורִינט הונגרי, והשכר של חבר פרלמנט שהוא חבר ועדה (רוב חברי הפרלמנט) הוא 1,324,080 פורִינט הונגרי.

ראש ממשלת הונגריה זכאי **לשורה של הטבות** המפורטות להלן:

- הגנה אישית (personal protection);
- שימוש במעון (ראו [פרק 3 להלן](#));
- שני רכבים;

²⁷ מענה נציגת הפרלמנט של הונגריה על בקשת ECPRD מספר 4470, 31 ביולי 2020.

- קווי טלפון, אינטרנט וגישה למערכת התקשורת הממשלתית (government communications network);
  - במהלך נסיעות לחו"ל: ליווי (escort), קצבה יומית והחזר הוצאות;
  - טיסות על-פי הצורך ושימוש בטרקלין מתאים בשדות תעופה;
  - טיפול רפואי חינם.
- אין מידע על שווי ההטבות ועל מיסויין. **נשיא המדינה זכאי להטבות דומות.**

2.9 יוני²⁸

שכרו החודשי של ראש הממשלה זהה לשכר החודשי של חברי הפרלמנט. הסכום הוא 5,135 אירו לחודש, ששוויים 9,153 דולר ארה"ב במונחי PPP.

השכר של ראש הממשלה וחברי הפרלמנט **ממוסה על פי מדרגת המס בהתאם לרף ההכנסה האישי של כל אחד מהם.** עם זאת, על פי החלטה של סגן שר האוצר, **סכום של 880 אירו לחודש מנוכה מהסכום החייב במס של השכר.**

ראש הממשלה זכאי לאותן הטבות שלהן זכאים חברי הפרלמנט ובכללן:

- **תחבורה** – חברי פרלמנט המתגוררים במחוזות מרוחקים מהבירה אתונה זכאים ל-52 טיסות הלוך ושוב בשנה כדי לחזור אל מחוז הבחירה שלהם בסופי שבוע. אם הם בוחרים לנסוע ברכב, הם זכאים לקבל החזר על הסכום המשולם בכביש האגרה לנסיעה הלוך ושוב, במקום כרטיס טיסה. לחילופין הם זכאים לחלק בין אמצעי התחבורה כך שיקבלו 13 או 26 נסיעות ברכב ואת היתרה בטיסות. שווי ההטבה בין 291 ל-648 אירו בשנה.
- **רכב** – חברי פרלמנט זכאים לרכב חכור (ליסינג); חברי פרלמנט מאתונה זכאים לרכב בנפח עד 1,600 סמ"ק וחברי פרלמנט ממחוזות אחרים – עד 1,800 סמ"ק. שווי ההטבה תלוי בסוג הרכב (חשמלי, היברידי או מונע בדלק), בנפח המנוע ובמרחק ועומד על בין 450 ל-765 אירו, כולל מס. **ראש הממשלה רשאי לבקש יותר מרכב אחד.**
- **מגורים** – ראו [בפרק 3 להלן](#).
- **הוצאות משרדיות** – חברי פרלמנט זכאים לקצבה להוצאות משרדיות: חברי פרלמנט מאתונה זכאים לסך של עד 664.99 אירו, וחברי פרלמנט ממחוזות אחרים לסך של עד 831.66 אירו.
- **דואר** – משלוח של עד 1,000 מכתבים בחודש בסך השווה ל-909.31 אירו.
- **תקשורת** – חברי פרלמנט זכאים לקו טלפון נייד ללא מס. הפרלמנט משלם עד 117 אירו לחודש וכל חריגה מסכום זה משולמת על-ידי חבר הפרלמנט. בנוסף, הפרלמנט מממן קווי

²⁸ מענה נציגת הפרלמנט של יוון על בקשת ECPRD מספר 4470, 23 ביולי 2020.

שכרו של ראש ממשלת יוון זהה לשכר החודשי של חברי הפרלמנט והוא ממוסה על פי מדרגת המס בהתאם לרף ההכנסה האישי, בניכוי סכום חודשי קבוע מהשכר החייב במס.

ראש הממשלה זכאי לאותן הטבות שלהן זכאים חברי הפרלמנט.

טלפון קוויים (שבעה עבור חברי פרלמנט מאתונה ושמונה עבור חברי פרלמנט אחרים) בסכום שנתי שנקבע על-ידי יו"ר הפרלמנט ולא יעלה על 5,850 אירו.

- **לימוד שפות** – מחלקת ההדרכה של הפרלמנט מספקת שיעורים פרטיים בשפות על-פי דרישה מחברי פרלמנט.

2.10 לוקסמבורג²⁹

שכרו של ראש ממשלת לוקסמבורג מעוגן בחוק בדבר שירות המדינה וממוסה לפי מדרגות המס הרגילות.

שכרו החודשי של ראש ממשלת לוקסמבורג הוא **18,968 אירו** ברוטו אשר שווים ל-22,185 דולר ארה"ב במונחי PPP; אופן חישוב השכר **מעוגן בחוק** בדבר שירות המדינה.³⁰ השכר **ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות**.

ראש הממשלה זכאי להטבות האלה **שלהן זכאים כל עובדי המדינה**:

הוא זכאי להטבות שלהן זכאים כל עובדי המדינה.

- **קצבת משפחה** (family allocation) – קצבה חודשית בסך 585 אירו (אם הוא נשוי, ידוע בציבור או הורה לילד); סכום זה ממוסה כמו השכר הרגיל.
- **משכורת 13** (13th month salary) – בסכום השכר החודשי בסך 18,968 אירו; המיסוי של סכום זה תלוי במצב המשפחתי ועומד על כ-40%.

2.11 לטביה³¹

שכרו של ראש ממשלת לטביה נקבע בהתאם לנוסחה הקבועה בחוק ומבוססת על מצבה הכלכלי של המדינה. השכר ממוסה.

שכרו של ראש הממשלה בלטביה נקבע מדי שנה **בהתאם לנוסחה הקבועה בחוק** ומבוססת על מצבה הכלכלי של המדינה. לשנת 2020 שכרו של ראש הממשלה עומד על **4,814 אירו** לחודש, לפני מס, ששווים 9,706 דולר ארה"ב במונחי PPP. על השכר עליו לשלם **מס הכנסה והפרשות סוציאליות**.

ראש הממשלה, **כמו גם שרים ובכירים אחרים בלטביה**, זכאים להטבות האלה:

ראש הממשלה זכאי להטבות שזכאים להן גם שרים ובכירים אחרים בלטביה.

- **הוצאות להופעה ייצוגית** (representation expenses) בסך 20% מהשכר החודשי. הטבה זו אינה ממוסה;
- **פרמיה** המשולמת בגין כהונה כשר (premium payment for acting the Minister functions) בסך 50% מהשכר החודשי. הטבה זו ממוסה בהתאם לשיעורי מס הכנסה הרגילים;
- תשלום עבור ביטוח בריאות שלא יעלה על 427 אירו. כל סכום מעל סכום זה ימוסה.

²⁹ מענה נציגי הפרלמנט של לוקסמבורג על בקשת ECPRD מספר 4470, 30 ביולי 2020.

³⁰ לפי החוק, כל דרגה בשירות המדינה מקבלת ניקוד מסוים: ראש הממשלה מדורג בדרגה הכי גבוהה (S4) וזכאי לכן ל-940 נקודות; כל נקודה שווה 20.1789314 אירו. ראו: [Code de la fonction publique](#).

³¹ מענה נציגי הפרלמנט של לטביה על בקשת ECPRD מספר 4470, 23 ביולי 2020.

2.12 ניו זילנד³²

שכרו של ראש ממשלת ניו זילנד ממוסה על פי מדרגות המס הרגילות.

שכרו השנתי של ראש ממשלת ניו זילנד הוא 471,049 דולר ניו-זילנדי, שהם **39,254 דולר ניו-זילנדי לחודש**,³³ ושווים ל-27,072 דולר ארה"ב במונחי PPP. שכר זה **ממוסה על פי מדרגות המס הרגילות**.

ראש ממשלת ניו זילנד זכאי לשורה של הטבות מכוח תפקידו: **חלקן ייחודיות, חלקן משותפות לכל חברי הממשלה וחלקן לכל חברי הפרלמנט**.

- **ההטבות מכוח היותו חבר פרלמנט כוללות:**

- שירותי מינהל ותמיכה שניתנים לחברי פרלמנט ובכללם צוות יועצים ומימון עלויות משרד מחוץ לפרלמנט. סכום ההטבה נקבע בעבור כל אחת משלוש השנים שבהן מכהן הפרלמנט,³⁴ והוא תלוי בין השאר בשאלה האם חבר הפרלמנט נבחר באזור בחירה או ברשימה,³⁵ בגודל אזור הבחירה (אם קיים), ובשאלת היותו שר.³⁶ בנוסף יש זכאות להקצאה עבור ציוד תקשורת ומחשוב בסכום שנע בין 3,100 ל-9,300 דולר ניו זילנדי.

- משרד מרוהט במבנה הפרלמנט.

- נסיעות בתחבורה ציבורית ברחבי ניו זילנד, וכן נסיעות במונית או ברכב שכור במסגרת התפקיד הפרלמנטרי.

- שירותי תקשורת.

- **ההטבות מכוח היותו שר כוללות:**

- שימוש ברכב עם נהג צמוד או מונית לכל מטרה;

- רכב לנהיגה עצמית, עד שווי מסוים;

- רכב שכור לנהיגה עצמית לצורך התפקיד הפרלמנטרי או המיניסטריאלי;

- החזר הוצאות נסיעה בתפקיד מיניסטריאלי (כגון אגרות ותשלום חנייה);

³² מענה נציגת הפרלמנט בניו-זילנד לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 באוגוסט 2020.

³³ יצוין כי על רקע משבר הקורונה ראש ממשלת ניו-זילנד וכל השרים הפחיתו את שכרם באופן זמני בשיעור של 20% לחצי שנה; הסכום המצוין הוא **לפני** ההפחתה. ראו הודעה לעיתונות מיום 15 באפריל 2020 באתר ממשלת ניו זילנד בקישור: [Government ministers and chief executives take pay cut](#), כניסה: 6 באוגוסט 2020.

³⁴ הבחירות לפרלמנט בניו זילנד מתקיימות אחת לשלוש שנים.

³⁵ בפרלמנט של ניו זילנד מכהנים 120 חברים. מהם, 64 נבחרים באזורי בחירה (general electorate) ועוד שבעה מאזורי בחירה של העמים הילידיים (Māori electorates); 49 החברים הנותרים נבחרים במסגרת רשימות מועמדים ארציות.

³⁶ לדוגמה: הסכום לשנה השלישית לכהונת הפרלמנט הנוכחי, עבור חבר פרלמנט מאזור בחירה שאינו מוגדר גדול ושהוא גם שר עמד על 328,643 דולר ניו זילנדי.

- בפעילות מיניסטריאלית מחוץ לוולינגטון הבירה – ארוחת ערב בשווי עד 80 דולר ניו זילנדי, וכן ארוחה בשווי דומה לבן/בת הזוג אם הם מלווים את השר באירוע רשמי מחוץ לוולינגטון;
- עד שמונה נסיעות בכיוון אחד לשנה עבור ילדו של שר בגיל 5 עד 17 כאשר הילד מתלווה לשר בנסיעה בתפקיד פרלמנטרי או מיניסטריאלי.

• ההטבות מכוח היותו ראש ממשלה כוללות:

- מעון רשמי בוולינגטון הבירה (ראו [להלן](#));
- הוצאות ממשיות וסבירות (actual and reasonable costs) למעבר אל המעון הרשמי וממנו;
- אם מקום מגוריו של ראש הממשלה מחוץ לוולינגטון, והוא בוחר שלא לגור במעון הרשמי, הוא זכאי לדרוש עד 45,000 דולר ניו זילנדי לשנה בגין מגורים חלופיים בוולינגטון או בגין החזר של הוצאות ממשיות וסבירות לשהות במלון בוולינגטון עד סכום של 320 דולר ניו זילנדי ללילה.
- בן/בת הזוג של ראש ממשלה זכאי לנסיעות ברכב עם נהג או במונית לכל מטרה הקשורה במילוי התפקיד של בן/בת הזוג של ראש ממשלה.
- נסיעות במספר לא מוגבל עבור בן/בת הזוג או ילדו של בגיל 5 ומעלה אשר מתלווים לראש הממשלה בנסיעה בתפקיד פרלמנטרי או מיניסטריאלי.

כל ההטבות הקשורות לנסיעות, מגורים ותקשורת אינן חייבות במס.

2.13 סלובניה³⁷

שכרו של ראש ממשלת סלובניה **נקבע בחקיקה המעגנת מערכת שכר אחידה לכל המגזר הציבורי**. לכל תפקיד נקבעה דרגה בסולם השכר וממנה נגזר השכר הבסיסי לתפקיד. ראש הממשלה מדורג בדרגת השכר הגבוהה ביותר (דרגה 65)³⁸ עם שכר בסיס של **5,420 אירו** ברוטו לחודש, אשר שווים ל-9,442 דולר ארה"ב במונחי PPP.

שכרו של ראש הממשלה **ממוסה בהתאם למדרגות המס** ולזיכויים שנקבעו עבור כל משלמי המסים בסלובניה.

יצוין כי לפי החוק, הבכירים במגזר הציבורי אינם זכאים לתוספות שכר שלהן זכאים יתר עובדי המגזר (כמו למשל תוספת בגין תואר אקדמי) למעט תוספת ותק בשיעור 0.33% משכר הבסיס עבור כל שנת שירות במגזר הציבורי.

³⁷ מענה נציג האסיפה הלאומית (הבית התחתון בפרלמנט) של סלובניה על בקשת ECPRD מספר 4470, 21 ביולי 2020.

³⁸ בדרגה זו מדורגים נשיא הרפובליקה, יו"ר האסיפה הלאומית, נשיא בית המשפט לחוקה ונשיא בית המשפט העליון.

כל ההטבות של ראש ממשלת ניו-זילנד הקשורות לנסיעות, מגורים ותקשורת אינן חייבות במס.

שכרו של ראש ממשלת סלובניה נקבע בחקיקה המעגנת מערכת שכר אחידה לכל המגזר הציבורי, והוא ממוסה בהתאם למדרגות המס ולזיכויים שנקבעו עבור כל משלמי המסים בסלובניה.

מרבית הטבות להן זכאי ראש ממשלת סלובניה הן הטבות שלהן זכאים גם בכירים אחרים.

מתוקף היותו אישיות מוגנת (protected person) ראש הממשלה זכאי לרכב עם נהג. בנוסף הוא זכאי להטבות נוספות שלהן זכאים בכירים נוספים, ובהן:

- אש"ל בסך 3.52 אירו ליום;
- דמי חופשה בסך 941 אירו;
- קצבת מגורים בסך 141 אירו – אם הוא מתגורר בנפרד ממשפחתו ומקום המגורים של משפחתו מרוחק יותר מ-70 ק"מ ממקום עבודתו;
- החזר הוצאות בגין נסיעות עבודה בתוך המדינה ומחוצה לה;
- שימוש בטלפון נייד;
- סכומים בגין אירוח אורחים בכירים (מקומיים וזרים) ועבור מתנות;
- תשלום בגין ימי מחלה וימי חופשה שנתית;
- משרד בתוך מבנה האסיפה הלאומית;
- דמי הסתגלות בסיום התפקיד של עד 80% משכרו האחרון למשך לא יותר משישה חודשים בתנאים שנקבעו בחוק.

הטבות שמהוות החזר הוצאות הקשורות בעבודה אינן ממוסות.

2.14 סלובקיה³⁹

שכרו של ראש ממשלת סלובקיה ממוסה בהתאם למדרגות המס הרגילות, למעט רכיב של החזר הוצאות.

שכרו החודשי של ראש ממשלת סלובקיה הוא **6,794 אירו** ברוטו אשר שווים ל-13,347 דולר ארה"ב במונחי PPP. סכום זה מורכב משכר בסיס (base salary) של 4,914 אירו, תוספת תפקיד (function supplement) בסך 747 אירו וסכום קבוע של החזר הוצאות (lump-sum reimbursement) בסך 1,133 אירו. רק הרכיבים של שכר הבסיס ותוספת התפקיד ממוסים; המיסוי הוא בהתאם למדרגות המס הרגילות.

יצוין כי **לפי חוק** נקבע כי שכר הבסיס של חבר בממשלה יעמוד על פי 1.5 משכר הבסיס של חבר פרלמנט. שכר הבסיס של חבר פרלמנט בסלובקיה הוא פי שלושה מהשכר הממוצע בסלובקיה בשנה החולפת.

ראש הממשלה בסלובקיה זכאי, כאמור, לתוספת תפקיד (function supplement) ולסכום קבוע של החזר הוצאות (lump-sum reimbursement). תוספת תפקיד משולמת **גם לבעלי תפקידים אחרים** (כמו למשל סגן ראש הממשלה) בסכום נמוך יותר. החזר הוצאות בסכום זה משולם **לכל חברי הממשלה**.

לא נמסר מידע על הטבות נוספות.

³⁹ מענה נציג הפרלמנט של סלובקיה על בקשת ECPRD מספר 4470, 28 ביולי 2020.

2.15 ספרד⁴⁰

שכרו של ראש ממשלת
ספרד ממוסה לפי
מדרגות המס הרגילות.

החל מינואר 2020 שכרו של ראש הממשלה בספרד עומד על 84,845 אירו לשנה לפני מס, (עלייה של כ-2.25% בשכר ביחס ל-2019); הסכום משולם ב-12 תשלומים חודשיים של כ-7,070 אירו, שהם 11,169 דולר ארה"ב במונחי PPP. על סכום זה לא משולמות תוספות והוא **ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות** (כ-45% מהשכר).

ככלל, ראש הממשלה בספרד אינו זכאי להטבות נוספות מלבד שכרו וכיסוי הביטוח הלאומי שזכאי לו כל עובד. עם זאת, המדינה מממנת את **ההוצאות להופעה ייצוגית** (representation) במהלך תפקידו. הוצאות אלה נקבעות מדי שנה בתקציב המדינה הכללי וכוללות את כל המשאבים הנחוצים לביצוע תפקידו כראש הממשלה (ובכלל זה: כוח אדם, משאבים כספיים וחומריים כמו הובלה, הוצאות אש"ל וכדומה). **הטבות אלה הן ייחודיות לראש הממשלה**; בעלי תפקידים בכירים אחרים מקבלים הטבות דומות, אך בהיקפים מוגבלים יותר.

2.16 פינלנד⁴¹

שכרו של ראש ממשלת
פינלנד נקבע בחקיקה
וכולל רכיב שכר של
ראש הממשלה, ואם
הוא מכהן גם כחבר
פרלמנט – רכיב נוסף
בשווי מחצית השכר של
חבר פרלמנט.
השכר ממוסה לפי
מדרגות המס הרגילות.

שכרם של ראש הממשלה והשרים **נקבע בחקיקה** בדבר שכר חברי הפרלמנט; על פי החוק, שכרו של ראש הממשלה זהה לזה של יו"ר הפרלמנט. שכרו החודשי של ראש ממשלת פינלנד עומד כיום (מאז אפריל 2019) על סך **13,390 אירו**. אם ראש הממשלה משמש גם כחבר פרלמנט הוא זכאי בנוסף למחצית השכר שלו זכאי חבר פרלמנט, כלומר **3,307 אירו** לחודש. כך, שכרו של ראש הממשלה **עומד בפועל** על סך של **16,697 אירו** בחודש אשר שווים ל-19,415 דולר ארה"ב במונחי PPP.

שכרו של ראש הממשלה (לרבות הסכום שהוא מקבל כשכר חבר פרלמנט) **ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות**.

ככלל, ראש הממשלה זכאי להטבות שונות **שלהן זכאים גם יתר חברי הממשלה** ובהן:

ראש הממשלה זכאי
להטבות שלהן זכאים
יתר חברי הממשלה
בפינלנד. ככלל, הטבות
שהשרים זכאים להן
לצורך ביצוע תפקידם
אינן ממוסות.

- משרד, לרבות ריהוט, מיחשוב, ציוד משרדי, טלפוניה וכדומה;
- עובדים יועצים בהתאם להחלטת הממשלה;
- שימוש בשירותי תחבורה ממשלתיים והסדרי ביטחון;
- החזר הוצאות הנובעות מהאחריות המשרדית וכן החזר הוצאות נסיעה בדומה להסדר החל על עובדי מדינה;
- 30 יום חופשה שנתית בתשלום, הסדרי ביטוח שונים ועוד, על-פי ההסדרים החלים על עובדי המדינה.

⁴⁰ מענה נציג בית הנבחרים של ספרד על בקשת ECPRD מספר 16,4470 ביולי 2020.

⁴¹ מענה נציג הפרלמנט של פינלנד על בקשת ECPRD מספר 29,4470 ביולי 2020.

ככלל, **הטבות שהשרים זכאים להן לצורך ביצוע תפקידם אינן ממוסות**.⁴²

ראש ממשלה שהוא גם חבר פרלמנט זכאי בנוסף למחצית סכום החזר ההוצאות שזכאים לו חברי פרלמנט; **סכום זה אינו ממוסה**.

2.17 צ'כיה⁴³

שכרו של ראש ממשלת צ'כיה נקבע על פי נוסחה הקבועה בחוק והוא ממוסה לפי חוקי המס הרגילים.

שכרו החודשי של ראש ממשלת צ'כיה לשנת 2020 עומד על כ-**243,800 קרונה צ'כית (CZK)**, אשר שווים 19,349 דולר ארה"ב במונחי PPP. הסכום מחושב **על פי נוסחה הקבועה בחוק** בדבר שכר נציגי הציבור ולפיה שכר ראש הממשלה יהיה פי 2.9 משכר הבסיס; שכר הבסיס מחושב כמכפלה של השכר הממוצע בצ'כיה ב-2.5. שכר הבסיס נקבע בנובמבר 2019 על סך 84,060 קרונה צ'כית. **השכר ממוסה לפי חוקי המס הרגילים**.

ההטבות לראש הממשלה **נקבעו אף הן בחוק** בדבר שכר נציגי הציבור והן כוללות:

- **שיפוי כספי (indemnities):**

- שיפוי עד לסכום השווה ל-37% משכר הבסיס (כלומר, עד 31,102 קרונה צ'כית) עבור: הוצאות להופעה ייצוגית (representation expenses); הוצאות נסיעה ומזון בזמן נסיעות.
- שיפוי מלא עבור: הוצאות טיסות פנים; הוצאות נסיעה לנסיעות עבודה בחו"ל; הוצאות לינה בנסיעות עבודה בתוך ומחוץ למדינה.
- שיפוי בסכומים שנקבעו על-ידי משרד האוצר ומשרד החוץ עבור: הוצאות אש"ל והוצאות אחרות בנסיעות לחו"ל.

- **הטבות שוות כסף:**

- רכב (עם או בלי נהג) לנסיעות עבודה ולנסיעות פרטיות;
- הוצאות מגורים למגורים זמניים במקום העבודה (אם הוא מרוחק ממקום המגורים);
- קו טלפון;
- שימוש בדירה מרוהטת באופן הולם (use of an adequately furnished apartment).

הטבות זהות או דומות נקבעו לבכירים נוספים ובהם חברי הפרלמנט, חברי הממשלה, הנשיא, שופטי בית המשפט לחוקה ועוד. **ההטבות אינן כפופות למיסוי**.

⁴² עם זאת, לפי חוקי המס בפינלנד טלפון שמסופק על ידי המעסיק נחשב הטבה שכפופה למיסוי; שווי ההטבה כיום הוא 20 אירו בחודש וסכום זה ממוסה.

⁴³ מענה נציג הפרלמנט של צ'כיה על בקשת ECPRD מספר 31,4470, 31 ביולי 2020.

2.18 קנדה⁴⁴

ראש ממשלת קנדה זכאי לשכר שנתי בסך 365,200 דולר קנדי, שהם כ-**30,433 דולר קנדי** לחודש השווים ל-25,361 דולר ארה"ב במונחי PPP. השכר מורכב משכרו כראש הממשלה (בסכום של 182,600 דולר קנדי לשנה) ומשכרו מתוקף היותו חבר פרלמנט (שכר הבסיסי של חבר פרלמנט הוא 182,600 דולר קנדי לשנה). **השכר ממוסה לפי מדרגות המס הרגילות.**

נוסף על שכרו, ראש הממשלה זכאי להטבות **שלהן זכאים חברי הפרלמנט** ובהן:

- תוכניות ביטוח שונות;
  - החזר הוצאות מעבר דירה לבירה (בין אם מדובר במקום מגורים עיקרי, ובין אם מדובר במקום מגורים משני);
  - שירותי ייעוץ סודי בתחומים שונים (ובכלל זה ייעוץ אישי ומשפחתי, ייעוץ כלכלי ומשפטי, ייעוץ בנושאי תזונה, בריאות, אורח חיים והתמכרויות) לחברי הפרלמנט, בני/בנות זוגם והתלויים בהם;
  - תקציב ניהול משרד המשמש לתשלום שכר עובדים, הסכמי שירות ותפעול, החזר הוצאות נסיעה והוצאות אחרות. התקציב הבסיסי לשנת 2020-2021 עומד על סך 370,500 דולר קנדי. סכומים אלה עשויים לשמש את ראש הממשלה להוצאות תפעול המשרד שהוא מפעיל באזור הבחירה שלו כחבר פרלמנט, ולא בתפקידו כראש הממשלה.⁴⁵
- יצוין כי **ראש הממשלה, כמו גם השרים ויושבי ראש שני בתי הפרלמנט**, זכאים בנוסף לקצבת רכב שנתית (annual motor vehicle allowance) בסך השווה ל-2,000 דולר קנדי לשנה. עוד יצוין כי נקבעו הנחיות באשר למקרים ולתנאים שבהם על ראש הממשלה לשפות את הממשלה בגין שימוש אישי ו/או משפחתי במטוס הממשלתי.

2.19 שבדיה⁴⁶

שכרם של ראש הממשלה והשרים בשבדיה **נקבע על ידי מועצת התגמולים לשרים** שהיא רשות הכפופה לפרלמנט.⁴⁷

שכרו החודשי של ראש הממשלה עומד על **176,000 כתר שבדי (SEK)**, ששוויים 19,731 דולר ארה"ב במונחי PPP. **ראש הממשלה ממוסה ככל אזרח אחר** בשיעור של 30% מס מקומי

⁴⁴ מענה נציג הפרלמנט של קנדה על בקשת ECPRD מספר 30,4470 ביולי 2020, וכן ראו:

- Parliament of Canada, House of Commons, [Members' Allowances and Services Manual](#), Appendix: Sessional Allowance and Additional Salaries, April 2020;
- "[Chapter 4, Remuneration, Pensions and Entitlements](#)" in: *House of Commons Procedure and Practice*, 3rd ed.

⁴⁵ הוצאות של ראש הממשלה בתפקידו כראש ממשלה יכוסו מתקציב משרד ראש הממשלה.

⁴⁶ מענה נציג הפרלמנט של שבדיה על בקשת ECPRD מספר 4470, 27 ביולי 2020.

⁴⁷ **ברמה הפורמלית לא מדובר בשכר**, שכן ראש הממשלה והשרים אינם נחשבים עובדים (אלא מגויסים למשימה) ועל כן הם גם אינם זכאים לזכויות הרגילות של עובדים ובכללן תשלום בגין ביטוח בריאות, הטבות הורות וחופשות.

ו-20% מס מדינתי, עבור סכומים שמעל 42,400 כתר שבדי לחודש. שרים שהם גם חברי פרלמנט אינם מקבלים תשלום נוסף כחברי פרלמנט.

בהתאם **לחקיקה ולהחלטות הממשלה, שרי הממשלה בשבדיה** זכאים לפיצוי בגין הוצאות מחיה מוגדלות בשל עבודתם במקום מרוחק מביתם, או הצורך להחזיק שני מקומות מגורים. כך, מי שביתו מרוחק יותר מ-70 ק"מ משטוקהולם הבירה יהיה זכאי, בכפוף לתנאים הקבועים בחוק בדבר מס הכנסה, לשני רכיבי שכר:

- פיצוי על הוצאות מגורים (compensation for housing costs) בסך 8,600 כתר שבדי לחודש.
  - תגבור שכר (pay reinforcement) בסך 4,400 כתר שבדי לחודש.
- בנוסף יהיו זכאים להחזר הוצאות נסיעה מביתם לשטוקהולם ובחזרה.

ראש ממשלה שבוחר שלא להתגורר במעון הרשמי (ראו [פרק 3 להלן](#)) יהיה זכאי אף הוא לסכומים האלה.

2.20 השוואה של שכר ראשי הממשלה במדינות הנסקרות לפי משתנים שונים⁴⁸

ראשי הממשלה במדינות שנבדקו זכאים, כאמור, לשכר יסוד בסיסי, וכן לתוספות ולהטבות נלוות (חלקן בכסף וחלקן בשווה כסף). בלוח 1 להלן מוצגים נתוני **השכר החודשי הבסיסי של ראשי ממשלה** בישראל וב-18 המדינות שנבדקו, **ללא ההטבות הנלוות**, במטבע מקומי ותיאור אופן מיסוי השכר.

לוח 1 – שכר חודשי של ראשי ממשלה במטבע מקומי במדינות שנסקרו (2020)⁴⁹

מדינה	מטבע	שכר חודשי	מיסוי
ישראל	שקל חדש	56,345	מיסוי רגיל
אוסטריה	אירו	22,283	עבור השכר של 12 חודשים – מיסוי רגיל (50%); עבור משכורת 13 ו-14 – מס מופחת של 6%
אוסטרליה	דולר אוסטרלי	45,771	מיסוי רגיל (45%)
אסטוניה	אירו	6,662	מיסוי רגיל (20%)
בלגיה	אירו	18,536	מיסוי רגיל
בריטניה	לירה שטרלינג	13,113	מיסוי רגיל לאחר ניכוי מיוחד של 20,000 לירות שטרלינג לשנה
גרמניה	אירו	24,133	מיסוי רגיל
הונגריה	פורינט הונגרי	1,507,350	מיסוי רגיל (15%)
יוון	אירו	5,135	מיסוי רגיל לאחר ניכוי מיוחד של 880 אירו לחודש
לוקסמבורג	אירו	18,968	מיסוי רגיל
לטביה	אירו	4,814	מיסוי רגיל
ניו זילנד	דולר ניו זילנדי	39,254	מיסוי רגיל

⁴⁸ פרק זה נכתב בסיועו של עמי צדיק, מנהל המחלקה לפיקוח תקציבי במרכז המחקר והמידע של הכנסת.

⁴⁹ Countries reply to ECPRD request number 4470.

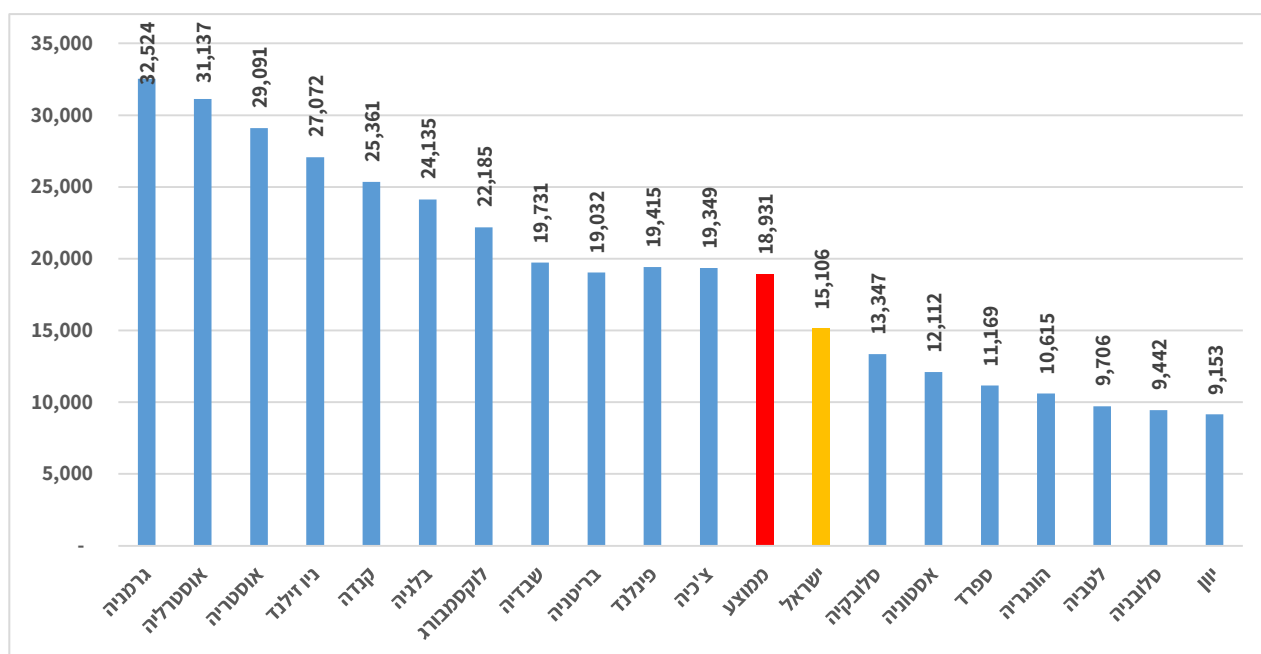
ראש ממשלת שבדיה יהיה זכאי להטבות שלהם זכאים השרים בשל העבודה במקום מרוחק מביתם, אך זאת רק אם יבחר שלא להתגורר במעון הרשמי.

מדינה	מטבע	שכר חודשי	מיסוי
סלובניה	אירו	5,420	מיסוי רגיל
סלובקיה	אירו	6,794	מיסוי רגיל על חלק מרכיבי השכר
ספרד	אירו	7,070	מיסוי רגיל
פינלנד	אירו	16,697	מיסוי רגיל
צ'כיה	קרונה צ'כית	243,800	מיסוי רגיל
קנדה	דולר קנדי	30,433	מיסוי רגיל
שבדיה	כתר שבדי	176,000	מיסוי רגיל (30% מס מקומי ו-20% מס מדינתי)

מלוח 1 אפשר לראות כי במרבית המדינות **שכר הבסיס של ראש הממשלה ממוסה על-פי כללי המיסוי הרגילים**, כמו יתר הנישומים במדינה, אך במדינות בודדות יש הסדר מיסוי ייחודי לשכר או לחלק מרכיביו (אוסטריה, סלובקיה) או ניכוי מיוחד (בריטניה, יוון).

כפי שצוין לעיל, כדי לאפשר את ההשוואה של שכר ראשי הממשלות במדינות השונות, נערך **תיקון של השכר למטבע אחיד** (דולר ארה"ב) **במונחי שוויון כוח קנייה (PPP)**. השוואה זו מוצגת בתרשים 1 שלהלן.

תרשים 1 – שכר חודשי של ראשי ממשלה במדינות שנבדקו בדולר ארה"ב במונחי שוויון כוח קנייה (PPP)⁵⁰

מההשוואה בתרשים 1 אפשר לראות שהשכר החודשי במונחי שוויון כוח קנייה (PPP) של קנצלרית גרמניה הוא 32,524 דולר, הגבוה מבין המדינות שנבדקו, ושל ראש ממשלת יוון הוא 9,153 דולר, הנמוך מבין המדינות שנבדקו. **השכר הממוצע במונחי PPP במדינות שנסקרו הוא 18,931 דולר, גבוה בכ-25.3% משכר הבסיס של ראש הממשלה בישראל** שהוא 15,106 דולר במונחי PPP.

⁵⁰ שם. תיקון לדולר במונחי שוויון כוח קנייה (PPP): הלמ"ס, [החשבונות הלאומיים לישראל לשנת 2019](#), לוח 21 – מדדי תוצר מקומי גולמי לנפש, שווי כוח הקניה ומדדי רמת המחירים, 10 במרץ 2020.

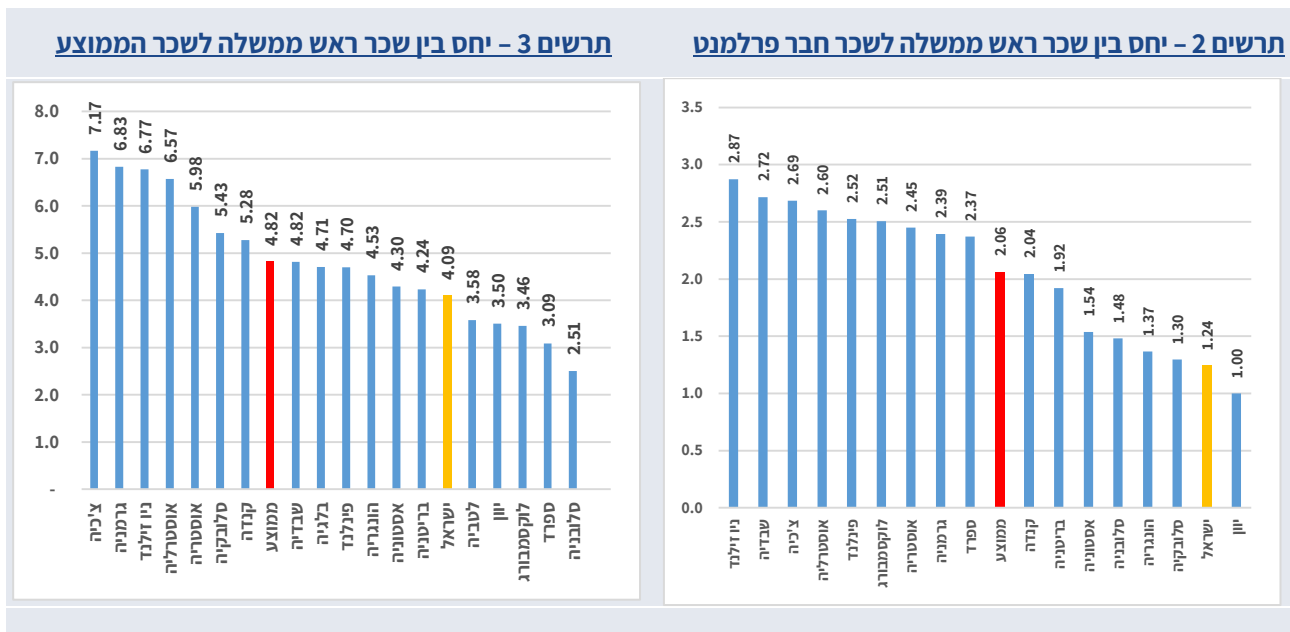

בתרשימים 2-5 להלן מוצגים **היחס בין שכר הבסיס של ראש הממשלה** (ללא התייחסות לשווי התוספות וההטבות הנלוות או הטבות מיסוי שונות) **לשכר חבר פרלמנט, לשכר הממוצע, לשכר המינימום ולתוצר לנפש בכל אחת מהמדינות שנבדקו**. התוצר לנפש מהווה אינדיקציה לרמה הכלכלית במדינה ומהווה מדד חשוב להשוואה כלכלית בין מדינות. ככלל, ככל שהיחס בין שכר ראש הממשלה למשתנים האמורים הוא נמוך יותר, כך שכרו של ראש הממשלה באותה מדינה נמוך יחסית למשתנה שנבחר.

ההשוואה לארבעה משתנים שונים נותנת תמונה נכונה יותר של שכרו של ראש הממשלה ביחס לנקודות ייחוס שונות בכל מדינה, אך לא בהכרח בהשוואה בין המדינות. חשוב להבין כי במדינות השונות עשויים להיות גורמים מגוונים המשפיעים על המשתנים האמורים, ועל כן היחס בין שכר ראש הממשלה לבין המשתנים עשוי להיות מושפע מגורמים אלה ולא בהכרח לשקף את שווי השכר היחסי בין המדינות. בנוסף יש לציין כי ישנם במדינות השונות הסדרים שונים לקביעת שכר ראש הממשלה, שכר חברי פרלמנט ושכר המינימום (ובחלקן אף לא מוגדר שכר מינימום כלל)⁵¹, ואלה עשויים אף הם להשפיע על היחס בין ערכים אלה.

בסופו של דבר **חשוב לזכור שכאמור, יש בהשוואה זו כדי להציג תמונה חלקית בלבד, שכן היא אינה מביאה בחשבון את שווי ההטבות הנלוות לשכר או את הסדרי המיסוי**.

תרשימים 2-5 – היחס בין שכר ראש הממשלה למשתנים שונים במדינות שנבדקו⁵²

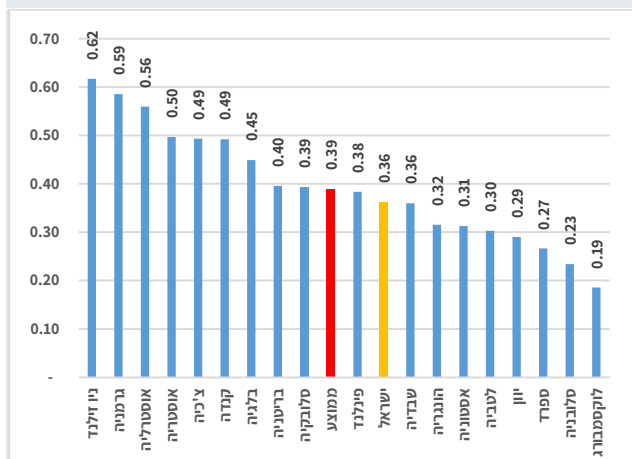

⁵¹ באוסטרליה, בפינלנד ובשבדיה לא נקבע שכר מינימום.

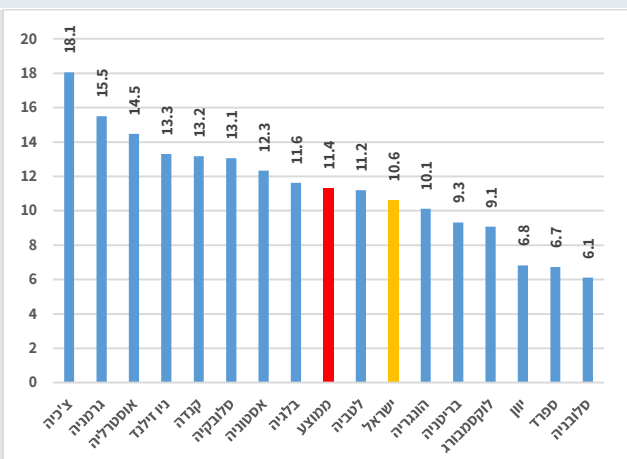
⁵² המידע על שכרו של חבר פרלמנט בכל אחת מהמדינות התקבל בתשובות מהמדינות. שכר חברי הכנסת מתוך [קובץ חיקוקים והחלטות בדבר משכורות וגמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון](#), פברואר 2020. המידע על השכר הממוצע, שכר המינימום והתוצר מבוסס על נתוני ה-OECD; נתוני השכר הם למשרה מלאה לפי הגדרת ה-OECD; היחס לשכר מינימום במשרה מלאה למדינות בהן קיים שכר מינימום). ראו:

[OECD.stat](#), Average annual wages, Minimum wages, Gross domestic product, Population projections, accessed: 9th august 2020.

תרשים 5 - יחס בין שכר ראש ממשלה לבין התוצר לנפש

תרשים 4 - יחס בין שכר ראש ממשלה לשכר המינימום

מתרשימים 2-5 עולים הנקודות האלה:

- היחס בין שכר ראש הממשלה בישראל לכל אחד מהמשתנים שנבדקו הוא **נמוך מהיחס הממוצע במדינות שנבדקו**, כלומר, על פניו השכר נמוך באופן יחסי, אך כאמור, השוואה זו אינה מביאה בחשבון הטבות נוספות ובכללן הטבות מיסוי.
- **היחס בין שכר ראש הממשלה לשכר חבר פרלמנט** (שאינו זכאי לתוספות שכר בגין תפקידים פרלמנטריים נוספים שהוא ממלא) (תרשים 2) – בכל המדינות שנבדקו, למעט ביוון, שכר ראש הממשלה גבוה משכר חבר פרלמנט. ביוון השכר של ראש הממשלה זהה לשכר חבר פרלמנט. בישראל היחס הוא 1.24 – כלומר, **שכר ראש ממשלת ישראל גבוה ב-24% (פי 1.24) משכר חבר כנסת**; היחס בישראל נמוך מהיחס הממוצע במדינות שנבדקו (שעומד על 2.06) ואף נמוך מהיחס בכל המדינות שנבדקו, למעט יוון. היחס הגבוה ביותר הוא בניו זילנד, שם שכר ראש הממשלה גבוה פי 2.87 משכר חבר פרלמנט.
- **היחס בין שכר ראש ממשלה לשכר הממוצע** (תרשים 3) – היחס בין שכר ראש ממשלת צ'כיה לשכר הממוצע הוא הגבוה מבין המדינות שנבדקו ועומד על 7.2, כלומר, שכרו של ראש הממשלה בצ'כיה הוא פי 7.2 מהשכר הממוצע במדינה; בסלובניה היחס הוא 2.5 – הנמוך מבין המדינות שנבדקו; ואילו בישראל היחס הוא 4.1, כלומר, **שכר ראש ממשלת ישראל גבוה פי 4.1 מהשכר הממוצע בישראל**. היחס הממוצע במדינות שנבדקו הוא 4.8, גבוה מהיחס בישראל.
- **היחס בין שכר ראש ממשלה לשכר המינימום** (תרשים 4) – גם במשתנה זה היחס בצ'כיה הוא הגבוה מבין המדינות שנבדקו (18.1), ובסלובניה הנמוך מבין המדינות שנבדקו (6.1). בישראל, היחס בין שכר ראש הממשלה לשכר המינימום הוא 10.6, כלומר, **שכרו של ראש ממשלת ישראל הוא פי 10.6 משכר המינימום**, בעוד שהיחס הממוצע במדינות שנבדקו הוא 11.4. כאמור, לא בכל המדינות נקבע שכר מינימום.
- **היחס בין שכר ראש הממשלה לתוצר לנפש** (תרשים 5) – היחס בין שכר ראש ממשלת ניו זילנד לתוצר לנפש הוא 0.62, הגבוה מבין המדינות שנבדקו, ובלוקסמבורג היחס הוא 0.19, הנמוך מבין המדינות שנבדקו. היחס בישראל הוא 0.36, שהוא, כאמור, נמוך מהיחס בממוצע המדינות שנבדקו 0.39.

3. מעון ראש הממשלה

בפרק זה יפורט מידע על זכאותם של ראשי ממשלה למגורים במעון רשמי, על הוצאות המחייבה שהמדינה משתתפת בהן ובכללן הוצאות בני משפחתם של ראשי הממשלה, ועל האחריות להוצאות המעון הפרטי, ככל שהתקבל מידע.

3.1 ישראל⁵³

לפי החלטת שכר שרים וסגני שרים, התשמ"ב-1982, **המדינה מעמידה לרשות ראש הממשלה מעון בירושלים**. מעונו הפרטי של ראש הממשלה בירושלים ומחוצה לה ינוהל על חשבון אוצר המדינה. ראש הממשלה רשאי לאחסן את תכולת מעונו הפרטי על חשבון אוצר המדינה, ובלבד שמעונו הפרטי אינו מנוהל על חשבון אוצר המדינה.

המדינה תעמיד לרשות מעון ראש הממשלה בירושלים **שירותי משרד** (ובכלל זה ציוד משרדי וכוח אדם בעלות כספית של עד שתי משרות מלאות) וכן **שירותי הסעה ושירותי דואר**.

כפי שצוין לעיל, לפי סעיף 9(א1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] שנחקק ב-2018, **תשלומים, שירותים וטובות הנאה המשתלמים או ניתנים מאוצר המדינה לראש הממשלה בקשר למילוי תפקידו כראש הממשלה, למעט משכורת וקצבה, פטורים מכל מס המוטל על הכנסה**.

3.2 אוסטריה⁵⁴

באוסטריה, **הנשיא הפדרלי והקנצלר הפדרלי** (ראש הממשלה) **זכאים, עקרונית, למעון רשמי**, זאת בהתאם לסעיף 17 לחוק הפדראלי בנושא השכר והפנסיות של בעלי התפקידים הפדרליים הגבוהים ביותר ובעלי תפקידים נוספים.⁵⁵ לפי החוק, אם הם מוותרים על השימוש במעון הרשמי הם זכאים להחזר בגין שכר דירה והוצאות תפעול (operating expenses) עבור בית מגורים מתאים.

לדברי נציג הפרלמנט של אוסטריה, **בפועל אין מעון רשמי לראש הממשלה הפדרלי**,⁵⁶ ולכן **הוא מקבל החזר על הוצאות שכר דירה ותפעול**, כפי שנקבע בחוק. הוצאות המחיה של משפחתו של ראש הממשלה אינן ממומנות.

⁵³ פרק זה מבוסס על החלטת שכר שרים וסגני שרים, תשמ"ב-1982 של ועדת הכספים של הכנסת, כפי שמופיע ב**קובץ חיקוקים והחלטות בדבר משכורות וגמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון**, פברואר 2020.

⁵⁴ מענה נציג הפרלמנט של אוסטריה לבקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 16 באוגוסט 2019 ו-20 ביולי 2020 בהתאמה.

⁵⁵ Bundesgesetz über die Bezüge und Pensionen der obersten Organe des Bundes und sonstiger Funktionäre (Bezügegesetz); English translation available at: [Federal Act on the Emoluments and Pensions of the persons in the highest Federal Offices and other Officials \(Emoluments Act\)](#).

⁵⁶ לנשיא היה מעון רשמי עד שנת 2006; המעון נמכר ב-2007 לאור המצב הפיזי הרוד שהיה מצריך שיפוץ בעלויות גבוהות, ומאז הנשיאים הפדרליים עושים שימוש בנכסיהם הפרטיים למגורים. המעון הרשמי היחיד שנותר באוסטריה כיום הוא מעון הקיץ של הנשיא הפדרלי שנמצא בבעלות המדינה ומנוהל על-ידי הגוף המנהל את מרבית המבנים ההיסטוריים שבבעלות המדינה.

המדינה מעמידה לרשות ראש ממשלת ישראל מעון בירושלים. מעונו הפרטי ינוהל על חשבון אוצר המדינה.

ראש הממשלה באוסטריה (הקנצלר) זכאי עקרונית למעון רשמי, אך בפועל אין מעון רשמי לקנצלר והוא מקבל החזר הוצאות שכר דירה

3.3 אוסטרליה⁵⁷

המעונות הרשמיים של ראש ממשלת אוסטרליה כוללים שני בתים, האחד בקנברה והשני בסידני. הוצאות המחיה של ראש הממשלה, בן/בת הזוג וילדיו התלויים משולמים על-ידי הממשלה.

המעונות הרשמיים (Official Establishments) של ראש ממשלת אוסטרליה כוללים שני בתים – אחד בקנברה הבירה (The Lodge) והשני בסידני (Kirribilli House); בנוסף, הוא זכאי להשתמש בסוויטות ראש הממשלה (Prime Minister's Suites) בפרלמנט הפדרלי בקנברה ובמשרדי הפרלמנט הפדרלי בסידני. ראש הממשלה זכאי להתגורר במעונות האלה, **והוצאות המחיה בהם משולמים על ידי הממשלה**; על-פי הנוהג המקובל, זכאות זו מורחבת גם לבן/בת הזוג של ראש הממשלה וילדיו התלויים, וכוללת גם אירועים פרטיים קטנים (small private functions).

נוסף על כך, **מקובל כי ראש הממשלה ובן/בת הזוג מארחים אירועים מסוגים שונים במעונות הרשמיים** ובהם:

- אירועים ממשלתיים רשמיים ובכלל זה אירוח משלחות ממשלתיות, אורחים חשובים מחו"ל ומתוך אוסטרליה ועוד.
- אירועים רשמיים של ראש הממשלה שקשורים בביצוע תפקידו הרשמי, ובכלל זה אירועים לשרים ולחברי פרלמנט, לנציגי התעשייה, התקשורת או הציבור, ואירועים להעלאת מודעות לארגונים ולפעילויות שונים (אך לא גיוס כספים עבורם).
- אירועי צדקה לגיוס כספים שבהם כל הרווחים מהאירוע נתרמים לארגון או לפרויקט צדקה באוסטרליה.
- אירועים פוליטיים – ייערכו במימון המפלגה בלבד. אין לקיים אירועי גיוס כספים פוליטיים במעונות הרשמיים.
- אירועים אחרים – ראש הממשלה או בן/בת הזוג רשאי להסכים לארח אירועים נוספים שהולמים את המעון הרשמי, ובכלל זה סיורים בגינות המעון או ציון אירועים משמעותיים.
- אירועים גדולים אחרים באירוח ראש הממשלה או בן/בת הזוג כגון חתונות, מסיבות יום הולדת או אירועים עסקיים של בן/בת הזוג.

כאמור, **הוצאות המחיה של בני משפחתו של ראש הממשלה במעונות הרשמיים משולמים על-ידי המדינה**.

המדינה אינה משתתפת בהוצאות מעונו הפרטי של ראש הממשלה, למעט בעלות של שני קווי טלפון (או שירות אינטרנט) בבית הפרטי.

⁵⁷ מענה נציגת הפרלמנט באוסטרליה לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 באוגוסט 2020.

3.4 אסטוניה⁵⁸**באסטוניה אין לראש הממשלה מעון רשמי.**

לפי חוק הממשלה,⁵⁹ כל חברי הממשלה, ובהם ראש הממשלה, זכאים למגורים אם הם אינם מתגוררים באופן קבוע בטאלין הבירה או ברשות המקומית הגובלת בה. במקרה כזה, המדינה אינה "מספקת" את הדיור, אלא מממנת את חוזה השכירות שייחתם בין ראש הממשלה (או השר) לבין המשכיר לתקופת הכהונה, בהתאם להנחיות פנימיות. סכום השיפוי בגין השכירות מוגבל לסך של 448 אירו לחודש. במצבים מסוימים תמומן השהות במלון עד לאיתור דירה מתאימה, למשך לא יותר משישה חודשים ובסכום שלא יעלה על 480 אירו לחודש.

3.5 בלגיה⁶⁰

לראש הממשלה בבלגיה יש מעון רשמי המכונה Lambermont. המדינה היא הבעלים של המעון הרשמי והיא אחראית לתחזוקה.

אין השתתפות בהוצאות המגורים של בני משפחתו של ראש הממשלה ואף לא במימון מעון פרטי של ראש הממשלה, אם קיים.

3.6 בריטניה⁶¹

בבריטניה למלכה, לראש הממשלה, ליו"ר בית הנבחרים ולבכירים אחרים יש מעונות רשמיים. לא מדובר בזכות משפטית אלא בנוהג היסטורי.

המעון הרשמי של ראש הממשלה נמצא ברחוב דאונינג 10 (10 Downing Street) בלונדון, באותו מבנה של משרד ראש הממשלה; המבנה נמצא בבעלות הממשלה⁶² ומתוחזק על-ידיה. משפחתו של ראש הממשלה מתגוררת איתו במעון, אך מעבר לכך אין השתתפות במימון הוצאות המשפחה.

בקוד ההתנהגות לשרים נקבעו כמה הוראות רלוונטיות לעניין מעונות רשמיים המוקצים לשרים ובכללם לראש הממשלה:⁶³

- אם המעון הרשמי משמש את ראש הממשלה או השר כמקום מגורים עיקרי (main residence) – כל תשלומי המיסים החלים על מתגוררים בנכס ישולמו במלואם על-ידו.

⁵⁸ מענה נציגי הפרלמנט של אסטוניה לבקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 13 בספטמבר 2019 ו-27 ביולי 2020 בהתאמה

⁵⁹ §33, [Government of the Republic Act](#), unofficial English translation.

⁶⁰ מענה נציגי הפרלמנט של בלגיה על בקשת ECPRD מספר 4470, 23 ביולי 2020.

⁶¹ פרק זה מבוסס בעיקר על המקורות האלה:

- מענה נציגי בית הנבחרים של בריטניה על בקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 19 באוגוסט 2019 ו-20 ביולי 2020 בהתאמה.
- Michael Everett, [Ministerial Residences](#), House of Commons Library, Briefing Paper Number 03367, 21 July 2016.
- [Ministerial Code](#), Cabinet Office, 2019.

⁶² למעשה הנוהג בבריטניה הוא כי הבעלות על נכסים כאלה רשומה על שמו של השר לענייני שיקון, קהילות וממשל מקומי.

⁶³ §6.2, §7.10, [Ministerial Code](#), Cabinet Office, 2019.

באסטוניה אין מעון רשמי. כל חברי הממשלה, ובהם ראש הממשלה, זכאים למימון חוזה שכירות אם אינם מתגוררים בבירה.

לראש הממשלה בבלגיה יש מעון רשמי והמדינה אחראית לתחזוקתו.

המעון הרשמי של ראש ממשלת בריטניה נמצא במבנה של משרד ראש הממשלה. אין השתתפות במימון הוצאות משפחתו של ראש הממשלה, מעבר לעצם הזכות להתגורר עמו במעון.

- אם מדובר במקום מגורים משני (secondary residence) – המסים ישולמו על-ידי המשרד הממשלתי הרלוונטי.
- מעונות רשמיים הם חריג לכלל האוסר שימוש בנכסים ממשלתיים לצורך פעילות מפלגתית או אישית. כך למעשה לראש הממשלה ולשרים מותר לעשות שימוש בנכסים אלה לפעילות אישית ולאירועים מפלגתיים, אם כי כל ההוצאות יחולו עליהם או על המפלגה, ולא על התקציב הציבורי.
- ראש הממשלה ושרים הזכאים למעון רשמי בלונדון (או למגורים אחרים ללא עלות שם), אינם זכאים להחזר הוצאות למגורים כפי שמקבלים חברי הפרלמנט (כפי שצוין לעיל).

בנוסף ראש הממשלה זכאי לעשות שימוש באחוזת "Chequers" בפרברי לונדון. אחוזה זו, ושתי אחוזות נוספות המשמשות שרים שונים מחוץ ללונדון ("Dorneywood", "Chevening"), אינן בבעלות הממשלה, אלא מוחזקות ומופעלות בנאמנות בהתאם להוראות שקבעו בעליהן. תשלומי המסים על אחוזות אלה נעשים על-ידי הנאמנויות המפעילות אותן, אם כי משרד ראש הממשלה משלם לנאמנות מענק סיוע שנתי שמכסה חלק מעלויות התחזוקה ומשכורות העובדים.⁶⁴

המדינה אינה משתתפת במימון ההוצאות הקשורות למעונו הפרטי של ראש הממשלה.

3.7 גרמניה⁶⁵

לקנצלר הפדרלי של גרמניה יש שני מקומות מושב רשמיים: משרד הקנצלר בברלין הבירה, וארמון שאומברג בבון, הבירה הקודמת.

הקנצלר זכאי למעון רשמי. המעון הרשמי אינו ניתן בחינם, אלא בתשלום דמי שכירות, והקנצלר אינו מחויב להתגורר בו. אם מסופק לו מעון רשמי תופחת תוספת המיקום המשולמת לו כחלק מהשכר (בסך כ-1,100 אירו לחודש). לפי ההגדרה בתקנות, **מעון רשמי הוא נכס בבעלות פדרלית או נכס בשכירות המשמש למגורי הקנצלר או חברי הממשלה הפדרלית.**

יצוין כי בבניין משרד הקנצלר הפדרלי יש אגף מגורים (living quarters), אך כיום לא נעשה בו שימוש למגורים. במסגרת הרחבה מתוכננת של משרדי הקנצלר, אמור להיבנות גם מעון רשמי הולם, אך תוכנית זו נמצאת בשלבי התכנון ותסתיים לא לפני 2027.

אם הקנצלר מתגורר במעון הרשמי, **המדינה משלמת בגין אותה הדירה** את ההוצאות שלהלן:

- **ריהוט וציוד** – לפי החוק בדבר שרי הממשלה, הזכאות למעון רשמי כוללת גם ריהוט של הדירה וציוד מתאים בהתייחס לתפקידו, למעמדו ולחובותיו של הקנצלר, ובהתחשב בהקצאה התקציבית המתאימה.

⁶⁴ House of Commons Library, [Ministerial Residences](#), Commons Library Briefing, 21 July 2016, p. 5.

⁶⁵ מענה נציג הפרלמנט של גרמניה על בקשת ECPRD מספר 4161, 12 בספטמבר ו-4 באוקטובר 2019, ובקשת ECPRD מספר 4470, 31 ביולי ו-7 באוגוסט 2020.

ראש ממשלת בריטניה זכאי לעשות שימוש באחוזה בפרברי לונדון אשר מוחזקת ומופעלת בנאמנות.

קנצלר גרמניה זכאי למעון רשמי, תמורת תשלום דמי שכירות. אם הקנצלר מתגורר במעון המדינה משמלת בעבור ריהוט, ציוד, הוצאות נלוות ועלויות תפעול.

• **הוצאות נלוות ועלויות תפעול** – למרות שהקנצלר מחויב בתשלום שכר דירה בגין המעון הרשמי, לא חלה עליו חובה לכסות את כל ההוצאות הנלוות. הוראות מפורטות נקבעו בתקנות לניהול דירות רשמיות של חברי הממשלה הפדרלי, ולפיהן המדינה מכסה עלויות תחזוקה, ניקיון, חימום ותאורה עבור כל החדרים שבהם ניתן להשתמש למטרות רשמיות וכן עלויות אחזקה של הגינה.

במקרים שבהם אין לקנצלר אפשרות להעביר את מקום מגוריו למקום המושב הרשמי, הוא זכאי לקצבה שנתית בסך 1,840.65 אירו **עבור מעונו הפרטי** ולמשך הזמן בו הוא ממשיך להתגורר בו. נוסף על כך המשטרה מספקת **אבטחה** במעון הפרטי.

3.8 הונגריה⁶⁶

על פי חוק, **על ראש ממשלת הונגריה לגור במעון הרשמי** הממוקם, יחד עם משרד ראש הממשלה, במנזר כרמליתי בארמון בודה שבבודפשט ששופץ בשנים האחרונות. לדברי נציגת הפרלמנט של הונגריה, ראש הממשלה הנוכחי מתגורר בביתו הפרטי, אך עושה שימוש במשרד. המרכז ללוחמה בטרור (Counter Terrorism Centre) מספק הגנה לראש הממשלה גם בביתו הפרטי; התקציב לכך הוא מתקציב המשטרה. לא נמסר מידע לגבי מי הגורם האחראי להוצאות המעון של ראש ממשלת הונגריה.

3.9 יוון⁶⁷

ביוון ראש הממשלה אינו זכאי למעון רשמי; רק לנשיא המדינה יש מעון רשמי באחוזת הנשיאותית (Presidential Mansion). הוא זכאי לאותן הטבות שלהן זכאים חברי הפרלמנט ובכללן **סבסוד שכר דירה באתונה**. חברי פרלמנט ממחוזות שמחוץ לאתונה, שאינם בעלי נכס בעיר, זכאים לקצבה לסבסוד שכר דירה בסך 1,000 אירו לחודש. בתנאים מסוימים יינתן סבסוד ללינה במלון במקום שכירת דירה, בסכום של עד 1,200 אירו בתוספת מיסים ומע"מ.

3.10 לוקסמבורג⁶⁸

לראש ממשלת לוקסמבורג **אין זכאות למעון רשמי**. לא התקבל מידע על השתתפות בהוצאות המעון.

⁶⁶ מענה נציגת הפרלמנט של הונגריה על בקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 4 בספטמבר 2019 ו-31 ביולי 2020 בהתאמה.

⁶⁷ מענה נציגת הפרלמנט של יוון על בקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 17 באוגוסט 2019 ו-23 ביולי 2020 בהתאמה.

⁶⁸ מענה נציגי הפרלמנט של לוקסמבורג על בקשת ECPRD מספר 4470, 30 ביולי 2020.

ראש ממשלת הונגריה מחויב על פי חוק להתגורר במעון הרשמי.

ביוון ראש הממשלה אינו זכאי למעון רשמי, אלא לסבסוד שכר דירה.

3.11 לטביה⁶⁹

ראש הממשלה בלטביה **אינו זכאי למעון רשמי** על-פי חוק. לא התקבל מידע על השתתפות בהוצאות המעון.

3.12 ניו זילנד⁷⁰

ראש ממשלת ניו זילנד **זכאי למגורים במעון הרשמי בוולינגטון** הידוע כ-Premier House. נוסף על כך המדינה משלמת בעבור חשבונות; ריהוט; ניקיון שבועי; החלפת מצעים אחת לשבוע; כביסה של מצעים ומגבות אחת לשבוע (אך לא כביסה אחרת); ניקיון חלונות, שטיחים וריהוט ככל שנדרש; תחזוקת החצרות.

הוצאות המחיה של בני משפחתו של ראש הממשלה אינן משולמות.

באשר **לביתו הפרטי של ראש הממשלה**, הוא זכאי (כמו כל חבר פרלמנט) להחזר הוצאות ממשיות וסבירות בגין התקנת מערכת אבטחה (security system) עד לסכום של 2,500 דולר ניו זילנדי, ולסכום של עד 1,000 דולר ניו זילנדי לשנה לתפעול ותחזוקה של המערכת.

3.13 סלובניה⁷¹

לראש ממשלת סלובניה **אין זכאות למעון רשמי**. לא התקבל מידע על השתתפות בהוצאות המעון.

3.14 סלובקיה⁷²

ראש הממשלה בסלובקיה **זכאי על פי חוק למעון רשמי**, אך לדברי נציג הפרלמנט ראשי הממשלה **מעולם לא בחרו באפשרות הזו**. לדבריו, לאחרונה בוטלה החלטה לרכוש נכס שישמש כמעון הרשמי.

לפי החוק, ראש הממשלה זכאי **לדירה מרוהטת באופן הולם, ללא תשלום**. לדברי נציג הפרלמנט, לא נקבעו בחוק הוראות בדבר ההוצאות בנכס, אך מקובל לחשוב שיכוסו הוצאות תחזוקה, חשבונות ומיסים מקומיים, אך **לא הוצאות מחייה**. כמו כן, אין כיסוי של הוצאות המגורים של משפחת ראש הממשלה, למעט עצם הזכאות להתגורר בנכס ללא עלות.

אם ראש הממשלה מתגורר **בביתו הפרטי** – המדינה אינה משתתפת בהוצאות.

⁶⁹ מענה נציגת הפרלמנט של לטביה על בקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 9 ספטמבר 2019 ו-23 ביולי 2020 בהתאמה.

⁷⁰ מענה נציגת הפרלמנט בניו-זילנד לפניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, דוא"ל, 3 באוגוסט 2020.

⁷¹ מענה נציג האסיפה הלאומית של סלובניה על בקשת ECPRD מספר 4470, 21 ביולי 2020.

⁷² מענה נציג הפרלמנט של סלובקיה על בקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 16 אוגוסט 2019 ו-28 ביולי 2020 בהתאמה.

ראש ממשלת ניו זילנד
זכאי למגורים במעון
הרשמי. המדינה
משלמת בעבור הוצאות
המעון.

ראשי הממשלה
בסלובקיה זכאים על פי
חוק למעון רשמי, אך
למעשה הם לא בוחרים
באפשרות הזו.

3.15 ספרד⁷³

ראש ממשלת ספרד
זכאי לשימוש במעון
רשמי בבעלות המדינה.

ראש הממשלה בספרד **זכאי לשימוש במעון רשמי** שהמדינה מספקת לו – **ארמון מונקלואה** (Moncloa Palace). ברמה העקרונית, ראש הממשלה אינו מחויב להשתמש במעון הרשמי, אך למעשה כל ראשי הממשלה עברו לגור במעון הרשמי משיקולי ביטחון ונוחות.

המעון הרשמי הוא בבעלות המדינה והוא ממוקם בתוך מתחם שבו 16 משרדי ממשלה שונים; על המבנה אחראית הסוכנות הלאומית למורשת (Patrimonio Nacional) שאחראית לכל המבנים והאתרים שבבעלות המדינה. **המדינה**, באמצעות הסוכנות, **אחראית לניהול ולתחזוקה של המבנה ולתשלום עבור חשבונות (utilities) ומיסים מקומיים**. המדינה גם מממנת **שיפורים ושיפוצים במבנה** בעת הצורך, בהתאם לתקציב שנקבע לכך במסגרת תקציב המדינה (המאושר על ידי הפרלמנט). יתר הוצאות המגורים של ראש הממשלה משולמות על-ידי, למעט ככל שהן נובעות באופן ישיר מביצוע תפקידו.

המדינה אינה משתתפת במימון הוצאות המגורים של משפחתו של ראש הממשלה ואף לא ההוצאות הקשורות למעונו הפרטי.

3.16 פינלנד⁷⁴

בפינלנד ראש
הממשלה זכאי על פי
חוק למעון רשמי.
המעון בבעלות
המדינה.

ראש ממשלת פינלנד **זכאי על פי חוק למעון רשמי**;⁷⁵ המעון ממוקם בהלסינקי ומכונה Kesäranta. במהלך העשורים האחרונים רק ראשי ממשלה בודדים התגוררו במעון, אשר משמש למעשה בעיקר לישיבות ולאירועים רשמיים.

מכיוון שהנכס בבעלות המדינה, **עלויות האחזקה ותשלומי החשבונות (utilities)** של הנכס משולמים על ידי המדינה. המדינה גם מממנת עובדי שירות נדרשים.

הוצאות המחיה משולמות על ידי ראש הממשלה בעצמו, כך גם הוצאות המחיה של משפחתו.

המדינה אף אינה משתתפת בהוצאות הקשורות למעונו הפרטי של ראש הממשלה.⁷⁶

3.17 צ'כיה⁷⁷

ראש ממשלת צ'כיה
זכאי על פי חוק
למגורים בדירה
מרוהטת באופן הולם.

לפי **החוק בדבר שכר נציגי הציבור**, ראש הממשלה זכאי **למגורים בדירה מרוהטת באופן הולם** (use of an adequately furnished apartment).

למעשה, לדברי נציג הפרלמנט, ראש הממשלה ושורה של בכירים נוספים **זכאים למעון רשמי** בתקופת כהונתם. המעון הרשמי של ראש הממשלה מכונה Kramářova vila והוא ממוקם במרכז

⁷³ מענה נציג בית הנבחרים של ספרד על בקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 15 בספטמבר 2019 ו-16 ביולי 2020 בהתאמה.

⁷⁴ מענה נציג הפרלמנט של פינלנד לבקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 22 באוגוסט 2019 ו-29 ביולי 2020 בהתאמה.

⁷⁵ Section 6, [Act on Ministers' Pay and Allowances](#), unofficial English translation.

⁷⁶ למעט הוצאות נסיעה מהמעון הפרטי לעבודה, ובחזרה.

⁷⁷ מענה נציג הפרלמנט של צ'כיה לבקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 18 בספטמבר 2019 ו-31 ביולי 2020 בהתאמה.

פראג; נכון לספטמבר 2019, ראש הממשלה לא מתגורר במעון בפועל והוא משמש בעיקר לאירועים רשמיים.

המעונות הרשמיים של כל בעלי התפקידים הם בבעלות המדינה ועלויות המחייה בהם מכוסים על-ידי המדינה, ובכלל זה, תחזוקה וחשבונות. **הוצאות המחייה של בני משפחתו של ראש הממשלה והוצאות הקשורות במעונו הפרטי אינן מכוסות.**

3.18 קנדה⁷⁸

החוק בקנדה⁷⁹ קובע כי לראש ממשלת קנדה יוקצה **מעון רשמי בבירה אוטווה**. המעון הרשמי מכונה "24 Sussex Drive";⁸⁰ נוסף על כך יש לראש הממשלה **מעון קיץ או נופש רשמי** מחוץ לאוטווה ב-Harrington Lake.⁸¹ לכן, בניגוד לחברי פרלמנט, אשר זכאים לדרוש החזר הוצאות בגין מגורים באוטווה הבירה (כאשר מקום מגוריהם העיקרי נמצא באזור הבחירה שלהם מחוץ לאוטווה), או בנסיבות מסוימות החזר על שהות במלון בבירה, ראש הממשלה אינו זכאי לכך.⁸² לפי החוק, **המדינה אחראית לתחזוקה ולשיפור של הנכס**, וכן לרהט את הנכס, לשמר אותו, ולדאוג לחימום של הנכס. החוק מאפשר להעסיק עובדים הנדרשים לניהול הנכס ונהג ראש הממשלה רשאי להתגורר בנכס ללא עלות.⁸³

נוסף על כך, החוק מאפשר **כיסוי הוצאות שונות**, בין השאר עבור מזון, ציוד הנדרש להגשת מזון, ניקיון, כביסה, תחזוקה יומיומית של בית מגורים, והוצאות הקשורות באירוח על-ידי ראש הממשלה.⁸⁴ הוצאות אחרות של בני משפחתו של ראש הממשלה אינן מכוסות.

לדברי נציג הפרלמנט, **אין בידיו מידע על כיסוי הוצאות המעון הפרטי של ראש הממשלה**, למעט הזכאות לכיסוי הוצאות קו טלפון ואינטרנט (כפי שזכאים כל חברי הפרלמנט).

⁷⁸ מענה נציג הפרלמנט של קנדה על בקשת ECPDR מספר 4470, 30 ביולי 2020, וכן ראו:

- Parliament of Canada, House of Commons, [Members' Allowances and Services Manual](#), Appendix: Sessional Allowance and Additional Salaries, April 2020;
- "[Chapter 4, Remuneration, Pensions and Entitlements](#)" in: *House of Commons Procedure and Practice*, 3rd ed.

⁷⁹ §2, [Official Residences Act](#) (R.S.C., 1985, c. O-4).

⁸⁰ בימים אלה המעון הרשמי באוטווה עובר שיפוץ וראש הממשלה אינו מתגורר בו בפועל. ראו מידע נוסף באתר ה-National Capital Commission (הגוף האחראי על ניהול המבנים הפדרליים) בקישור: [24 Sussex Drive](#), כניסה: 5 באוגוסט 2020.

⁸¹ למידע נוסף ראו באתר ה-NCC בקישור: [Harrington Lake](#), כניסה: 5 באוגוסט 2020.

⁸² Parliament of Canada, House of Commons, [Members' Allowances and Services Manual](#), Part 11.2, pp. 113-116.

⁸³ §§6-7, [Official Residences Act](#) (R.S.C., 1985, c. O-4).

⁸⁴ §10, [Official Residences Act](#) (R.S.C., 1985, c. O-4).

3.19 שבדיה⁸⁵

על פי החוק בשבדיה זכאים יו"ר הפרלמנט וראש הממשלה למגורים למשך תקופת כהונתם. **המעון רשמי של ראש הממשלה** – ארמון סאגאר (Sagar Palace) – ממוקם בנכס שנמצא בבעלות המדינה.

לפי החוק בעניין מס הכנסה, **אם לראש הממשלה יש בבעלותו מעון פרטי – ההטבה של המעון הרשמי אינה ממוסה; אם אין בבעלותו מעון פרטי – ההטבה ממוסה.**⁸⁶

3.20 מעון ראש הממשלה – טבלה משווה

לוח 2 להלן מציג השוואת מאפיינים של מעון ראשי ממשלה. משבצת ריקה משמעה שאין מידע.

לוח 2 – השוואת מאפיינים הנוגעים למעון ראש הממשלה במדינות שנסקרו

מדינה	מעון רשמי לראש הממשלה	הטבה חלופית או נוספת	הוצאות הקשורות למעון הרשמי	השתתפות בהוצאות בני משפחה	השתתפות בהוצאות המעון הפרטי
ישראל	כן. בבעלות המדינה		המדינה מממנת	הוצאות ביגוד לראש ממשלה ובת זוגו בסך של עד 54,319 ש"ח לשנה	המדינה מממנת את ההוצאות התפעוליות לשמירה על הקיים במעון הפרטי
אוסטריה	זכאות תיאורטית. מעשית לא קיימת שכן אין בית רשמי לראש הממשלה.	החזר על הוצאות שכר דירה ותפעול	המעון הרשמי אינו ניתן בחינם, אלא בשכירות. הוצאות ריהוט וציוד ועלויות תפעול משולמות על-ידי המדינה	לא	-
אוסטרליה	כן. בבעלות המדינה		הוצאות המחיה של ראש הממשלה, בן/בת הזוג וילדיו; השתתפות בהוצאות אירועים מסוגים שונים.	כן	לא (למעט שני קווי טלפון)
אסטוניה	אין	מימון חוזה שכירות למי שאינו מתגורר בבירה			
בלגיה	כן. בבעלות המדינה		תחזוקת המבנה באחריות המדינה.	לא	לא
בריטניה	כן. בבעלות המדינה	מעון נוסף בבעלות נאמנות	אם המעון הרשמי הוא מקום המגורים העיקרי – כל תשלומי המיסים ישולמו על-ידי ראש הממשלה. אם מדובר במקום מגורים משני – המסים ישולמו על-ידי המדינה.	המשפחה זכאית להתגורר עמו במעון הרשמי. אין השתתפות מעבר לכך.	לא

⁸⁵ מענה נציגי הפרלמנט של שבדיה לבקשות ECPRD מספר 4161 ו-4470, 13 בספטמבר 2019 ו-28 ביולי 2020 בהתאמה.

⁸⁶ לדברי נציגי הפרלמנט של שבדיה, **לראש הממשלה הנוכחי אין מעון פרטי ולכן הוא ממוסה בגין ההטבה של המעון הרשמי.**

ראש הממשלה
בשבדיה זכאי על פי
חוק למעון רשמי.
הטבת המעון ממוסה
רק אם אין בבעלותו של
ראש הממשלה מעון
פרטי.

מדינה	מעון רשמי לראש הממשלה	הטבה חלופית או נוספת	הוצאות הקשורות למעון הרשמי	השתתפות בהוצאות בני משפחה	השתתפות בהוצאות המעון הפרטי
גרמניה	כן		המעון הרשמי אינו ניתן בחינם, אלא בשכירות. אם הקנצלר מתגורר במעון הרשמי משולמות הוצאות ריהוט וציוד הדירה וכן הוצאות נלוות ועלויות תפעול.		הוצאות אבטחה. אם אינו מתגורר במעון הרשמי – קצבה שנתית עבור המעון הפרטי.
הונגריה	כן				הוצאות אבטחה
יוון	אין	סבסוד שכר דירה באתונה			
לוקסמבורג	אין				
לטביה	אין				
ספרד	כן. בבעלות המדינה		ניהול ותחזוקה של המבנה; תשלום עבור חשבונות ומיסים מקומיים; מימון שיפורים ושיפוצים במבנה לפי הצורך והתקציב.		
פינלנד	כן. בבעלות המדינה		עלויות האחזקה ותשלומי החשבונות משולמות על-ידי המדינה	לא	לא
צ'כיה	כן. בבעלות המדינה		עלויות המחייה לרבות תחזוקה וחשבונות	לא	לא
קנדה	כן. בבעלות המדינה	מעון נופש רשמי נוסף	תחזוקה שימור ושיפור הנכס; ריהוט; חימום; העסקת עובדים לניהול הנכס; מזון; ציוד להגשת מזון; ניקיון; כביסה; הוצאות תחזוקה יומיומית; הוצאות הקשורות באירוח.	זכות להתגורר בנכס וההוצאות שצוינו, אך לא מעבר לכך	לא
שבדיה	כן. בבעלות המדינה		ההטבה ממוסה רק אם אין בבעלותו מעון פרטי.		